

Box 153
301 05 Halmstad
035-13 70 00
direkt@halmstad.se

Plats: Torsgatan 1

Sammanträdesdatum: 2023-11-27

Tid: 13:00

Ordförande: Carin Jacobsson

Sekreterare: Christel Rehmark

Kallade: Carin Jacobsson (S), Ordförande
Ola Nilsson (MP), 1:e vice ordförande
Annika Svensson (M)
Pierre Eriksson (S)
Emma Johansson Valsted (SD)
Håkan Nilsson (KD)
Staffan Ring (M)
Fabiola Kindblad (S)
Lars-Erik Blank (M)
John-Wilhelm Pahlm (C)
Leif Grenlund (S)

Ärenden

Tid

1. 8762
Val av protokollsjusterare
- * 2. 8763
Godkännande av dagordning
- * 3. SE-2023/00007
Informationsärende
- Information från politiken
- Rapport från eventuella verksamhetsbesök
- Förvaltningschefens information
- * 4. SE-2023/00179
Revisionsrapport fordonshantering
- * 5. SE-2023/00186
Remiss Kommunfullmäktiges riktlinje för lokalförsörjning
- * 6. SE-2023/00192
Sammanträdesdagar servicenämnden 2024
- * 7. SE-2023/00005
Verksamhetsplan inklusive internkontrollplan
- * 8. SE-2023/00001
Redovisning av delegationsbeslut

* Personalföreträdare har rätt att delta vid behandling av ärendet

Ärenden

Tid

9. 9069
Övriga frågor

* Personalföreträdare har rätt att delta vid behandling av ärendet

Ärende SE-2023/00007

Beslutsinstans: Servicenämnden

Informationsärende

Sammanfattning av informationsärendet

- Information från politiken
- Rapport från eventuella verksamhetsbesök
- Förvaltningschefens information
- Nämndsmöte 2023-12-18

Serviceförvaltningen

Christel Rehmark, Administrativ chef

Ärende SE-2023/00179

Beslutsinstans: Servicenämnden
Ärendets ursprung: Kommunrevisionen

Revisionsrapport fordonshantering

Serviceförvaltningens förslag till beslut

1. Servicenämnden beslutar godkänna Yttrande över granskning av fordonshantering i Halmstads kommun.
2. Servicenämnden beslutar att ge serviceförvaltningen i uppdrag att se över fordonspolicyn.

Sammanfattning av ärendet

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorer i Halmstads kommun och dess bolag genomfört en granskning av fordonshanteringen. Granskningens syfte var att pröva om servicenämndens, teknik- och fastighetsnämndens, hemvårdsnämndens, socialnämndens samt styrelserna för HFAB:s och HEM:s fordonshantering sker med ändamålsenlig styrning. Granskningen visar att de granskade nämndernas och HFAB:s fordonshantering inte helt sker med ändamålsenlig styrning. HEM:s fordonshantering bedöms i allt väsentligt ske med ändamålsenlig styrning.

Utifrån genomförd granskning har revisionen lämnat ett antal rekommendationer till bland annat servicenämnden och önskar ta del av de åtgärder som nämnden avser vidta med anledning av revisionsresultatet. Förvaltningen har tagit fram ett förslag till yttrande och föreslår att nämnden beslutar att godkänna yttrandet.

Vidare föreslås även att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att revidera liggande fordonspolicy.

Ärendets beredning

Serviceförvaltningen
Ärendet faller inte inom ramen för facklig samverkan.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorer i Halmstads kommun och dess bolag genomfört en granskning av fordonshanteringen. Granskningens syfte var att pröva om servicenämndens, teknik- och fastighetsnämndens, hemvårdsnämndens, socialnämndens samt styrelserna för HFAB:s och HEM:s fordonshantering bedöms i allt väsentligt ske med ändamålsenlig styrning.

Granskningen visar på att de granskade nämndernas och HFAB:s fordonshantering inte helt sker med ändamålsenlig styrning. HEM:s fordonshantering bedöms i allt väsentligt ske med ändamålsenlig styrning.

styrning.

Analys

Analys av förslaget

Ansvar för de olika fordonen och maskinerna finns hos respektive chef ute på förvaltningarna. Varje chef har ett tydligt beskrivet ansvar kopplat till sin verksamhet.

Det finns ett fordonsråd med utsedda representanter från alla förvaltningar och bolag.

Alla inköp och försäljningar av fordon och maskiner sker inom ramen för aktuell policy av Kommuntransport. Inför varje anskaffning görs en behovsanalys varvid behovet klarläggs. Efter klarlagt behov påbörjas anskaffningen som är kopplad till kommunens upphandlade dynamiska inköpssystemför, DIS. för fordon under 3,5 ton, eller när behovet går utanför DIS så görs en unik upphandling. Kommunens upphandlingsavdelning genomför alltid upphandlingarna tillsammans med Kommuntransport.

Kommuntransport tillhandahåller tertialvis statistik för fordon kopplat till användande, miljö och ekonomi. Statistiken är dynamisk och uppföljning kan göras från kommunperspektiv, förvaltningsperspektiv, chefsperspektiv ner till unika fordonsobjekt. Statistiken är under utveckling och tanken är att samtliga fordons och maskinkategorier ska rymmas i statistikverktyget.

Halmstads kommuns fordonspolicy förskriver Elfordon i första hand. Begränsningar i laddinfrastruktur begränsar möjligheten till anskaffning av dessa fordon. Ett annat hinder generellt vid anskaffning av fordon och maskiner är de långa leveranstiderna och i vissa fall uteblivna anbud från leverantörer. Dessa leveransproblem är framför allt kopplat till komponentbrist hos tillverkarna.

I förekommande fall ser vi även betydligt dyrare inköspriser som i nästa steg drabbar förvaltningarnas driftsbudgetar. Fördyrande inköpskostnader ser vi även kopplat till begränsad tillgång till Elfordon/Elmaskiner där endast enstaka modell (ingen konkurrens) finns att tillgå som inte alltid motsvarar kommunens behov.

Kopplat till det utomordentligt dåliga inköpsläget har nödlösningar behövt göras för att se till så att kommunen kan bedriva verksamhet.

Med anledning av den uppkomna situationen kopplat till världsläge med krig och komponentbrister ser vi att nuvarande policy tjänat ut sitt syfte och behöver ses över.

Vi behöver i samband med denna översyn se över hur kommunens kontinuitetsplanering och beredskapsplaneringen avseende fordon påverkas vid olika scenarier, så att vi kan säkerställa kommunens förmåga att upprätthålla sina uppdrag.

Hållbarhetsanalys

-

Ärendets beslutsgång

Servicenämnden

Beslutsunderlag

1. Yttrande över granskning av fordonshantering i Halmstads kommun

2. Revisionsrapport Granskning av fordonshantering i Halmstads Kommun, augusti 2023
3. Missivskrivelse, revisorerna i Halmstads kommun, 2023-08-31"[Skriv texten här.]"

Information om beslutet

Kommunrevisionen

Serviceförvaltningen

Carl Westman, förvaltningschef
Michael Elofsson, verksamhetschef Kommuntransport
Christel Rehmark, handläggare, Administrativ chef

Revisionsrapport fordonshantering

Utifrån revisionsrapporten, Granskning av fordonshantering, lämnar servicenämnden svar på nedanstående rekommendationer.

1. Att se över fordonspolicyn utifrån rådande prioriteringsordning och svårigheter att följa denna.

Servicenämnden ställer sig positiv till att se över Fordonspolicyn. Särskild hänsyn bör tas kopplat till kommunens kontinuitetsplanering och beredskapsplanering.

2. Att vid eventuell revidering av rådande prioriteringsordning eller fordonspolicy inkludera berörda förvaltningar i utvecklingsarbetet.

Servicenämnden ställer sig positiv till att inkludera beställande nämnder i framtagandet av ny fordonspolicy. Liket tidigare översyner av fordonspolicyn kan ett remissförfarande bli aktuellt

3. Att se över behovet av regelbunden rapportering av fordonstatistik

Fordonstatistik publiceras löpande tertialvis på kommunens intranät. Servicenämnden ser för närvarande inget behov att öka frekvensen.

4. Att se över den ekonomiska styrningen för att ge förvaltningarna möjlighet att följa den rådande prioriteringsordningen (kostnadstäckning saknas). Detta behöver ske i samverkan med kommunstyrelsen.

Servicenämnden bedömer i stort att det i dagsläget inte behövs någon ytterligare kostnadstäckning i budget avseende fordonsanskaffning. Möjligen kan kostnadstäckning behövas kopplat till fördyrande inköp av maskiner drivna med el. Förvaltningarna kan även komma att behöva kostnadstäckning för ny laddinfrastruktur i lokalhyra.

5. Att se över behovet av regelbunden rapportering samt åtgärder avseende fordonstatistik till nämnden. Inte minst som antalet fordonsskador ökat under senaste åren.

Fordonstatistik publiceras löpande tertialvis på kommunens intranät. Denna statistik är givetvis även tillgänglig för nämnder och dess ledamöter. Åtgärder kopplat till fordonsskador sker löpande under året via riktad information/ APTbesök på utsatta verksamheter.

6. Att vidta åtgärder avseende miljömässiga perspektiv då det utifrån tillgänglig statistik bl.a visar på att andelen fossilt bränsle ökar avseende etanolbilar, andelen CO2 per mil ökar.

Kommunen har i sitt övergripande uppdrag att bedriva verksamhet inom prioriterade områden. För att bedriva verksamhet behövs fordon. Då omvärlden drabbats av pandemi och krig påverkar detta tillgången på komponenter för tillverkning av fordon. Detta har medfört stora leveransproblem, inte minst för fossilfria fordonsalternativ. Att andelen fossilt bränsle ökat avseende etanolbilar beror på att bränsle kvaliteten på etanol blivit så pass dålig att vi drabbas av fordons haverier. Etanolmarknaden har de senaste åren havererat och det är ytterst få etanolbilar som tankas med etanol i dagsläget. Detta ställer till det för bränslebolagen som därmed inte får någon omsättning i sina tankar varvid innehållet påverkas av kondens och slam m.m. Vad gäller el och laddhybrider är det inte bara tillgång på fordon som skapar problem utan avsaknad av laddinfrastruktur. Servicenämnden köper ej in fordon på spekulation för eventuell framtida utbyggnad utan måste förse verksamheterna med fordon som kan tankas idag.

Yttrande
Serviceförvaltningen
2023-11-03
SE-2023/00179

Servicenämnden

Carin Jacobsson, ordförande
Carl Westman, förvaltningschef

Granskning av fordonshantering

Halmstads kommun

Augusti 2023

Pär Koyanagi-Gustafsson

Sofie Plomér Sundqvist

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorer i Halmstads kommun och dess bolag genomfört en granskning av fordonshantering. Granskningens syfte är att pröva om servicenämndens, teknik- och fastighetsnämndens, hemvårdsnämndens, socialnämndens samt styrelserna för Halmstads Fastighets AB:s och Halmstads Energi och Miljö AB:s fordonshantering sker med ändamålsenlig styrning.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning:

- Att de granskade nämndernas fordonshantering **inte helt** sker med ändamålsenlig styrning.
- Att Halmstads Fastighets AB:s fordonshantering **inte helt** sker med ändamålsenlig styrning.
- Att Halmstads Energi och Miljö AB:s fordonshantering **i allt väsentligt** sker med ändamålsenlig styrning.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten.

Revisionsfrågor

	Nämnderna	HEM	HFAB
1. Är ansvarsfördelning för styrning och uppföljning tydlig?	Ja 	Delvis 	Delvis
2. Är styrningen i form av mål och riktlinjer inom fordonshantering samt miljö och energi tillräcklig?	Delvis 	Ja 	Delvis
3. Är behovet av fordon kartlagt och uppfyller fordonsparken det kartlagda behovet?	Ja 	Ja 	Ja
4. Ställs miljökrav på upphandlade och befintliga fordon?	Delvis 	Ja 	Delvis
5. Finns tillförlitliga kontrollsystem som säkerställer att förekommande riktlinjer efterlevs?	Ja 	Ja 	Delvis
6. Beaktar nämnderna miljöperspektivet vid transportplanering?	Delvis 	Delvis 	Delvis

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till nämnderna för att utveckla verksamheten inom det granskade området:

- Att se över fordonspolicyn utifrån rådande prioriteringsordning och svårigheter att följa denna.
- Att vid eventuell revidering av rådande prioriteringsordning eller fordonspolicy inkludera berörda förvaltningar i utvecklingsarbetet.
- Att se över behovet av regelbunden rapportering av fordonsstatistik
- Att se över den ekonomiska styrningen för att ge förvaltningarna möjlighet att följa den rådande prioriteringsordningen (kostnadstäckning saknas). Detta behöver ske i samverkan med kommunstyrelsen.
- Att se över behovet av regelbunden rapportering samt åtgärder avseende fordonsstatistik till nämnden. Inte minst som antalet fordons-skador ökat under senaste åren.
- Vidta åtgärder kopplat till kommunfullmäktiges plan för klimat och miljö. Vi bedömer utifrån rådande omständigheter att dessa mål inte kommer att uppfyllas.
- Att vidta åtgärder avseende miljömässiga perspektiv då det utifrån tillgänglig statistik bl.a visar på att andelen fossilt bränsle ökar avseende etanolbilar, andelen CO2 per mil ökar.

Till Halmstads Energi och Miljö AB lämnar vi följande rekommendationer:

- Att säkerställa att uthyrning av fordon till personalen inte strider mot kommunfullmäktiges beslut
- Att säkerställa att skatteregler för den enskilde efterföljs.
- Att säkerställa att miljöperspektivet beaktas vid transportplanering.

Till Halmstads Fastighets AB lämnar vi följande rekommendationer:

- Att utveckla en systematisk uppföljning av fordonen
- Att tydligt utse ansvarig för denna uppföljning
- Att säkerställa att miljöperspektivet beaktas vid transportplanering

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4f
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	5
Granskningsresultat	6
Ansvarsfördelning	6
lakttagelser	6
Bedömning	9
Styrning, kartläggning och miljökrav	9
lakttagelser	9
Bedömning	14
Kontrollsystem	16
lakttagelser	16
Bedömning	17
Transportplanering	17
lakttagelser	17
Bedömning	18
Samlad bedömning	20
Bilagor	21

Inledning

Bakgrund

Nämnder och styrelser ska enligt kommunallagen tillse att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredsställande sätt. Ur ett ekonomiskt perspektiv är det viktigt att kommunkoncernens fordon är anpassade utifrån de behov som finns. För att möjliggöra detta är det viktigt att det finns ett system och regler för att bevaka vilka fordon som finns inom kommunkoncernen samt hur dessa nyttjas. Ur ett förtroendeperspektiv är det också viktigt att bilar/fordon används på ett korrekt sätt. I Halmstads kommun förser servicenämnden via förvaltningens verksamhet Kommuntransport alla verksamheter med fordon (personbilar och mindre lastbilar).

Kommunfullmäktiges plan för energi och klimat, giltig från och med 2021-08-01, konstaterar att transporter i kommunen behöver göras energieffektivare och fossiloberoende för att nå klimatmålet. Transportsektorn är på väg att ställa om till eldrift och förnybart. Kommunen har en viktig roll att vara föregångare för att påskynda utvecklingen av klimatsmartare fordon och utvecklingen av laddinfrastruktur. En del av omställningen handlar också om att göra andra val som innebär färre resor och transporter. Kommunfullmäktiges mål för effektiva och fossilfria transporter är fastställda till:

1. Koldioxidutsläppen från vägtrafik minskar med 70 procent perioden 2010–2030
2. Fossilfria tjänsteresor och transporter senast 2025
3. Fossildrivna arbetsmaskiner och tunga fordon fasas ut eller anpassas för biodrivmedel

Kommunens revisorer och lekmannarevisorer har med hänsyn till risk och väsentlighet bedömt det angeläget att göra en granskning inom området fordonshantering.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är pröva om servicenämndens, teknik- och fastighetsnämndens, hemvårdsnämndens, socialnämndens samt styrelserna för Halmstads Fastighets AB:s och Halmstads Energi och Miljö AB:s fordonshantering sker med ändamålsenlig styrning. Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskningen:

1. Är ansvarsfördelning för styrning och uppföljning tydlig?
2. Är styrningen i form av mål och riktlinjer inom fordonshantering samt miljö och energi tillräcklig?
3. Är behovet av fordon kartlagt och uppfyller fordonsparken det kartlagda behovet?
4. Ställs miljökrav på upphandlade och befintliga fordon?
5. Finns tillförlitliga kontrollsystem som säkerställer att förekommande riktlinjer efterlevs?
6. Beaktar nämnderna och bolagsstyrelserna miljöperspektivet vid transportplanering?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

Följande revisionskriterier används i granskningen:

- Kommunallagen 6:6
- Kommun interna styrdokument som berör granskningsområdet

Avgränsning

I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2023. Granskningen avgränsas till att omfatta servicenämnden, teknik- och fastighetsnämnden, hemvårdsnämnden, socialnämnden samt styrelserna för Halmstads Fastighets AB och Halmstads Energi och Miljö AB. Granskningen avgränsas till att omfatta personbilar och lätta lastbilar.

Metod

Granskningen har utförts via analys av för granskningen relevant dokumentation samt kompletterande intervjuer med nyckelpersoner inom verksamheten. Fordonslistor har även kontrollerats mot Trafikverkets registrerade fordon.

Intervjuer har genomförts med företrädare för kommuntransport, Halmstads Fastighets AB och Halmstads Energi och Miljö AB. Därtill har frågor ställts till verksamheterna under hemvårdsnämnden, teknik- och fastighetsnämnden och socialnämnden.

Verksamhetsansvariga inom nämnder och bolag har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Ansvarsfördelning

Revisionsfråga 1: Är ansvarsfördelning för styrning och uppföljning tydlig?

lakttagelser

Kommunfullmäktige har 2019-10-31 § 68 antagit en *Fordonspolicy* som reglerar anskaffning, användande och avveckling av fordon i kommunens verksamheter vilket även innefattar kommunens helägda bolag.

Policyn redogör för fyra olika typer av fordon (lätta fordon under 3,5 ton, tunga fordon över 3,5 ton, arbetsmaskiner och specialfordon) samt för vilka styrande principer som finns och hur ansvarsfördelningen ser ut inom området.

Med grund i fordonspolicyen har dokumentet *Rutiner för Halmstads kommuns fordon* tagits fram. Dokumentet har som syfte att tydliggöra styrningens praktiska tillämpning samt de arbetssätt som gäller inom området. Rutinerna innefattar beskrivningar av bland annat ansvarsfördelningen och regler vid anskaffning av fordon, användningen och skötseln av fordon, förändringar i fordonsparken samt beskrivningar av roller.

Ansvarsfördelning inom kommunen

Enligt rutinerna för kommunens fordon är Halmstads kommun ägare till kommunens fordon medan de kommunala bolagen är ägare till sina fordon, såvida inget annat avtalats. Det är vidare kommunens servicenämnd som ansvarar för kommunens fordon samt för transporttjänster, om inte annat överenskommit.

Kommuntransport är den verksamhet inom serviceförvaltningen som upphandlar och tillhandahåller fordon och transporttjänster för kommunen samt i förekommande fall genomför förnyad konkurrensutsättning i samverkan med kommunens upphandlingsavdelning och beställaren. Det är även kommuntransport som avgör när ett fordon ska bytas ut, om inte annat överenskommit.

Av rutinerna framgår vidare att fordon och maskiner som inte är registreringspliktiga hos Transportstyrelsen, inte är skattepliktiga eller försäkringspliktiga samt har ett anskaffningsvärde under två prisbasbelopp är undantagna servicenämndens ansvar. Dessa fordon och maskiner kan köpas in av verksamheterna själva. Om fordonet däremot kräver bränslekort för tankning ska det meddelas kommuntransport.

Rutinerna redogör även för rollerna som fordonskoordinator, fordonsansvarig, samordnare och förare:

- Fordonskoordinator är den person som har till uppgift att följa den egna verksamhetens rutiner och behov samt fungera som kontaktyta till kommuntransport. Den här personen är utsedd av förvaltningschef och ingår i kommunens övergripande fordonsgrupp som brukar träffas två gånger per år för att samverka kring fordonsfrågor.

- Fordonsansvarig är den chef med budgetansvar som hyr fordon av kommuntransport. Det är även den här personen som genomför behovsanalyser för att avisera behov av fordon och maskiner.
- Fordonsansvarig har möjlighet att utse en samordnare för uppgifter som berör skötseln av fordon, besiktning, däckbyte, service samt meddelande av reparationsbehov.

Vid intervju beskrivs ansvarsfördelningen som tydlig inom kommuntransport. Enligt de intervjuade upphandlas tunga fordon alltid av kommuntransport och att de vid fordon under 3,5 ton jobbar utifrån vad som kallas för ett dynamiskt inköpssystem (dis) som enligt upphandlingsmyndigheten är en helt elektronisk metod för upphandling, vilket liknar en vanlig upphandling men med en snabbare process.

I kontakt med hemvårdsförvaltningen, teknik- och fastighetsförvaltningen och socialförvaltningen bekräftas den beskrivna ansvarsfördelningen.

Uppföljning inom kommunen

Enligt fordonspolicyen är det upp till varje nämnd och styrelse att tillse att policyn efterlevs och att sörja för att det upprättas en erforderlig organisation för samordning och skötseln av respektive nämnd och styrelses fordon. Servicenämnden är däremot ansvarig för att se till att policyn efterlevs och revideras. Uppföljning anges ske löpande i samband med ekonomi- och verksamhetsrapportering till fullmäktige. I årsredovisningen 2022 konstateras att "Utfasningen av verksamheternas fossila fordon går sakta, och endast 18 procent av de nya fordonen som köptes in under 2022 drivs på el eller biogas". Dessutom har kommunens etanolfordon, på grund av dålig kvalitet på bränslet, tankats med bensin. Det gör att koldioxidutsläppen har ökat under 2022. Extra medel har skjutits till för att installera laddstationer på arbetsplatser för att påskynda omställningen till elfordon.

I rutinerna beskrivs uppföljningen av policyn närmare av vilket det framgår att rutinerna följs upp tertiälvist via kommuntransportens fordonsstatistik (Bilaga 1: Fordonsstatistik - Översikt). Rapporten finns tillgänglig för samtliga politiker och verksamhetsföreträdare via kommunens intranät, inklusive tillhörande förklaringar. Rapporten har särskilt förklarats i servicenämnden. För förvaltningarnas del så sker även rapporteringen via digitala körjournaler, fakturor från service och reparationer samt genom inläsningsbara filer från bränsle- och finansbolag. I intervju anges att kommunens fordon inte är tillåtna att användas för privat bruk, och därmed alltid förvaras på anvisad plats när de inte används. I "Rutiner fordonspolicy för Halmstads kommun" anges att fordon och maskiner aldrig får användas privat. Rutinen gäller kommunens samtliga ägda fordon. De kommunala bolagen är själva ägare till sina fordon, och omfattas därmed inte av denna rutin.

Ansvarsfördelning och uppföljning inom bolagen

Halmstads Fastighets AB

Av bolagets *Rutin för hantering av fordon* framgår att samtliga husvärdar har tilldelats en transportbil eller ett elfordon beroende på vilka bostadsområden som värden ansvarar för. Husvärdarna är enligt rutinen personligt ansvariga för tilldelat fordon och ska följa de

föreskrifter som framgår av rutinen och av lagstiftning. Husvärdarna ska även skriva under rutinen som är att likställa med en ansvarsförbindelse.

Av rutinen framgår att det även finns en fordonssamordnare på förvaltningsavdelningen som bland annat har till uppgift att fördela fordon, hantera ansvarsförbindelser, samordna besiktningar samt vara behjälplig vid inköp av fordon. Därtill redogör rutinen för de situationer som kräver godkännande av exempelvis drifteamschef eller enhetschef.

Rutinen beskriver inte arbetet eller ansvarsfördelningen kopplat till uppföljning av fordon.

I en intervju med företrädare för bolaget beskrivs ansvarsfördelningen inom bolaget som tydlig. Vidare nämns att anskaffningar av fordon hanteras av enhetschefen för husvärdarna tillika fastighetsskötarna, tillsammans med avdelningschef och ekonomichef. I intervju uppges att bolagets fordon inte är tillåtna att användas för privat bruk, och därmed alltid förvaras på anvisad plats hos Halmstad Fastighets AB.

Halmstads Energi och Miljö AB

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av ett utdrag från bolagets intranät som beskriver ansvarsfördelningen för fordon under 3.5 ton. Av dokumentet framgår att internservice är ansvarig för bolagets fordonspark vilket även innefattar anskaffning av fordon. Anställda som har tjänstebilar eller förmånsbilar är vidare ansvariga för besiktning, service och däckbyte för dessa bilar. Internservice ansvarar däremot för bolagets bilpoolspark och skötseln kring den. Sedan 2021 erbjuder Halmstads Energi och Miljö AB personalen möjligheten att hyra bolagets poolbilar med det uttalade målet att medarbetarna ska välja en elbil i stället för att använda fossildrivet för sina planerade resor. Förhoppningen uppges vara att detta ska leda till att medarbetarna känner efter om de verkligen har behov av att äga en egen privat bil. Under år 2022 utnyttjades erbjudandet ett flertal gånger.

Vi har även tagit del av en excelfil där det tydliggörs vem på internservice som är ansvarig för respektive moment kopplat till beställning, leverans och utlämning av nya bilar samt inlämning av fordon inför försäljning. Dokumentet redogör även för ansvarsfördelningen rörande den löpande hanteringen av bilar.

Bolaget har vidare tagit fram *Riktlinjer vid fordonsanskaffning* (senast reviderad 2021-03-25) av vilket det framgår att fordonsansvarig är ansvarig för upphandling av fordon och transporttjänster.

I intervju med företrädare för bolaget beskrivs ansvarsfördelningen som tydlig.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Är ansvarsfördelning för styrning och uppföljning tydlig?

Ja.

När det gäller nämnderna baseras bedömningen på att ansvarsfördelningen är beskriven i beslutade policys och rutiner inom kommunen och respektive bolag. Kontaktade tjänstepersoner har bekräftat att ansvarsfördelning uppfattas som tydligt, med kommuntransport som en central funktion för ansvar och uppföljning inom förvaltningarnas verksamheter.

Delvis.

Halmstads Fastighets AB har en ansvarsfördelning i fastställd rutin för hantering av fordon, med husvärdar ansvariga för respektive fordon. Bedömningen grundas på att ansvarsfördelningen vid inköp/byte av fordon inte framkommit som tydligt definierad.

Delvis.

Halmstads Energi och Miljö AB bedöms ha en tydlig ansvarsfördelning både vad gäller skötsel av fordon samt anskaffning/upphandling av nya fordon. Personalens möjlighet att hyra bolagets poolbilar överensstämmer inte med kommunfullmäktiges beslut att kommunens fordon inte får användas privat. Uthyrning kan även ha konsekvenser för den enskildes beskattning, vilket måste beaktas.

Styrning, kartläggning och miljökrav

Revisionsfråga 2: Är styrningen i form av mål och riktlinjer inom fordonshantering samt miljö och energi tillräcklig? Revisionsfråga 3: Är behovet av fordon kartlagt och uppfyller fordonsparken det kartlagda behovet? Revisionsfråga 4: Ställs miljökrav på upphandlade och befintliga fordon?

lakttagelser

Mål och riktlinjer inom kommunen

Kommunens fordonspolicy beskrivs ha som syfte att styra och säkerställa att transporter som sker med kommunens fordon utförs med god ekonomi, minimerad miljöpåverkan samt med god och förbättrad arbetsmiljö och trafiksäkerhet. Med grund i detta nämns följande mål som viktiga vid anskaffning av fordon:

- att skapa förutsättningar för en optimal fordonshantering på affärsmässiga grunder så att kostnadsläget är lågt och kontinuerligt kan förbättras
- att person- och godstransporter, som företas med kommunens fordon, sker med kontinuerligt förbättrad arbetsmiljö och trafiksäkerhet
- att den miljöpåverkan som uppstår genom fordonstransporter i kommunens verksamhet minimeras

Som nämnt inledningsvis så finns det även flera styrande principer listade i fordonspolicyn som bland annat berör mål och riktlinjer kopplat till fordonshantering och miljö och energi. Som exempel kan nämnas att alla upphandlade fordon under 3,5 ton ska uppfylla kraven för Euro NCAP 5-stjärnor eller motsvarande.

Vid intervju med företrädare på kommuntransport framgår att kommunens fordonspolicy och rutiner förankrats hos servicenämnden.

I kontakt med hemvårdsförvaltningen, socialförvaltningen och teknik- och fastighetsförvaltningen nämns att förvaltningarna följer kommunens fordonspolicy. Teknik- och fastighetsförvaltningen lyfter behovet av att inkludera fler förvaltningar i nästa revidering av policyn. Detta för att bidra med ytterligare specialkunskap och en förståelse för de förutsättningar som respektive verksamhet är i behov av för att kunna fullfölja sina ansvarsområden på ett så effektivt och med en så hög kvalitet som möjligt.

Mål och riktlinjer inom bolagen

Vi har inte tagit del av någon dokumentation som beskriver Halmstads Fastighets AB:s mål och riktlinjer inom fordonshantering. I intervju med företrädare för bolaget lyfts däremot att bolaget utgår från kommunens fordonspolicy.

Halmstads Energi och Miljö AB har i sin tur tagit fram riktlinjer vid fordonsanskaffning som innefattar samma mål som i kommunens fordonspolicy. Därtill har bolaget knutit an till 9 av de 17 övergripande mål som ingår i Agenda 2030 vilket redovisas i bolagets *Hållbarhetsredovisning* för 2022. Som en del av målet med hållbar konsumtion och produktion finns målet med en fossilfri fordonsflotta för avfallshantering. Utöver detta beskriver dokumentet att kommunen behöver ha en enkel, stabil och tillräcklig tillgång till laddning av vägfordon för att elektrifiera transportsektorn. Bolaget bedriver därav ett arbete för att skapa en tillgänglig och hållbar laddinfrastruktur bestående av stationära laddstationer samt laddning under färd.

Kartläggning inom kommunen

Enligt rutinen för kommunens fordon börjar beställningsprocessen vid fordonsanskaffning med en behovsanalys som sker i samverkan mellan beställaren och kommuntransport. Analysen innefattar bland annat ett ställningstagande kring om behovet av transport kan lösas med andra färdmedel, bättre nyttjande av befintliga fordon eller genom att använda kommunens bilpool. Vid beställning av tyngre fordon, tillbehör och arbetsmaskiner genomförs en särskild behovsanalys. Analysen utgör sedan grunden för beslut om inköp samt till den kravspecifikation som tas fram inför upphandling. Det ska vidare enligt rutinen finnas ett stöd på intranätet för genomförande av behovsanalys.

I kontakt med hemvårdsförvaltningen, socialförvaltningen och teknik- och fastighetsförvaltningen nämns att förvaltningarna genomför kontinuerliga kartläggningar, bland annat vid förändringar i verksamheten eller i samband med behovsanalys. Vad gäller frågan om fordonsparken uppfyller det kartlagda behovet så påtalar både hemvårdsförvaltningen och teknik- och fastighetsförvaltningen att behovet till stor del är uppfyllt.

Socialförvaltningen nämner även att fordonsparken i huvudsak uppfyller behovet men att vissa kompletteringar hade kunnat vara gynnsamma. Som exempel nämns behovet av fler cyklar sommartid och något fler bilar vintertid.

Kartläggning inom bolagen

I kontakt med företrädare för Halmstads Fastighets AB framkommer att bolaget täcker de fordonsbehov som de har idag. Vid intervju framkommer att bolaget tidigare har varit i behov av fler fordon utifrån att golfbilarna inte längre kan användas i samma utsträckning då områdena som personalen färdas är för stora.

Av en intervju med företrädare för Halmstads Energi och Miljö AB framgår att en behovsanalys genomförs för respektive fordon som köps in men även för bilparken för att se till att de passar för alla förare. Bolaget kartlägger även användningen av personbilar varvid de anställda som inte nyttjar sin bil i tillräckligt stor grad får använda en poolbil istället. I bolagets *Hållbarhetsredovisning* framgår att Halmstads Energi och Miljö AB genom att effektivisera verksamhetsprocesser samt nyttja den gemensamma

poolbilparken kunnat minska bilparken under de senaste åren. Under år 2022 har arbetet med Fossilfritt Sveriges Tjänstebilsutmaning fortsatt, dvs att företag enbart köper eller leasar elbilar (inkl. vätgas), laddhybrider och biogasbilar.

Ställer kommunen miljökrav på upphandlade och befintliga fordon?

I kommunfullmäktiges plan för klimat och miljö (2021) är ett av fokusområdena "Effektiva och Fossilfria transporter", vilket har specificerats med:

1. Koldioxidutsläppen från vägtrafik minskar med 70 procent perioden 2010-2030
2. Fossilfria tjänsteresor och transporter senast 2025
3. Fossildrivna arbetsmaskiner och tunga fordon fasas ut eller anpassas för drivmedel.

Åtgärder i den kommunala verksamheten för att nå målet fossilfria tjänsteresor och transporter senast 2025 är:

- Inga nya fossildrivna fordon köps in
- Påskynda utfasning av fossila bränslen för befintliga fossildrivna fordon i fordonsparken
- Avtalsupphandlingsplan för fossilfria tjänster, tex hyrbilar upprättas
- Alla arbetsplatser har rutiner för efterlevnad av reseriktlinjer
- Lokalt klimatväxlingsystem för tjänsteresor i hela kommunkoncernen införs

I rutiner för kommunens fordon nämns att det finns en prioriteringsordning för drivmedel vid upphandling av fordon och transporttjänster under 3,5 ton, av vilket det framgår att eldrift främst är att prioritera framför biogasdrift, plug-in-hybrid, fossilfri diesel eller annat förnybart bränsle och diesel- eller bensindrif. Om det inte finns några fordon tillgängliga på marknaden som uppfyller kommunens krav så ska man ta hänsyn till det vid upphandling. Likaså kan undantag medges från prioriteringsordningen för de verksamheter som har beslutade kontinuitetsplaner för samhällsviktiga funktioner.

Vidare nämns i rutinerna att det vid upphandling av tunga fordon, specialfordon och arbetsmaskiner ska ställas utvärderingskrav på fossilfritt bränsle, därtill ska fordonsmodeller med låg bränsleförbrukning och låga utsläpp premieras vid upphandling. Vid beställning av externa transporttjänster ska ställningstaganden göras till förmån för fossilfria bränslen.

I intervju med företrädare för kommuntransport bekräftas att undantag får göras från prioriteringslistan om berörd nämnd antar en kontinuitetsplan som motiverar behovet av en varierad fordonsflotta. Därtill har räddningstjänsten rätten att upphandla fordon på egen hand i samråd med centrala inköp. Vidare framgår att det råder en pågående diskussion kring att elbilar premieras vid upphandling, samtidigt som det saknas en tillräcklig laddstruktur för att kunna ladda bilarna.

Prioriteringsordningen är även något som förvaltningarna lyfter som ett problem utifrån rådande omvärldsläge, svårigheter med att få elfordon levererade i tid samt att maskiner för eldrift oftare är dyrare att köpa in. Enligt en förvaltning ska dessa inköp av maskiner medföra att olika verksamheter får betala en högre hyreskostnad till kommuntransport vilket de inte kompenseras för i respektive förvaltnings driftbudget.

Som synes nedan har detta inneburit ett fortsatt inköpfung av el/bensin hybridbilar, framför allt under 2022. Inköp av olika typer av drivmedelsfordon syns tydligt över tid, där gas och etanol var det miljövänliga alternativet under 2010-2017, varefter el samt el/bensin har varit det prioriterade alternativet. Tabellen visar även ett fortsatt inköp och användande av dieselfordon inom vissa verksamheter. De äldre fordonen i tabellen används enligt uppgift enbart i utbildningssyfte, och är vid kontroll inte registrerade för trafik. Tabellen är uppdaterad 2023-06-27 med inköp för juni 2023 inkluderad. Vid sakgranskning framkommer att det även köpts in 11 dieselfordon och 7 El/bensin fordon under 2023.

Kommunalägda fordon per drivmedelstyp/årsmodell																						
Drivmedel	1992	1999	2003	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Bensin	1	1	1		2			1	1						7							14
Diesel				1	4	3	4	18	25	5	12	9	12	15	16	21	18	7	5	11		186
EL											1	2	3	4	24	10	6	9	2	11		72
EL/Bensin											1						10	7	11	42		71
EL/Diesel																		2				2
Etanol								1	4		23	10	37	33	20							128
Gas				1	1	1	1	6	5	4	12	5	16	8	6	19	18	5	11	2		121
Grand Total	1	1	1	2	7	4	5	26	35	9	48	25	67	59	53	64	56	27	36	57	11	594

I kontakt med hemvårdsförvaltningen framkommer vidare att hemvårdsnämnden beslutat om att förvaltningen i särskilda fall kan frångå kommunens fordonspolicy avseende fordonens drivmedel. Detta gäller framförallt för de grupper av anställda som kör till kunder som bor avskilt. I de situationerna har de möjlighet att använda bilar med exempelvis fyrhjulsdraft, vilket inte alltid går att kombinera med eldraft.

Socialförvaltningen lyfter i sina svar att de framöver eventuellt också kommer att göra avsteg från miljökraven, förutsatt att socialnämnden fattar beslut om det och godkänner en kontinuitetsplan. Avstegen skulle i sådant fall gälla vissa speciella verksamheter, såsom personlig assistans, som då skulle få använda fordon som drivs av fossila bränslen. Detta för att säkerställa att fordonen kan ta sig fram vid extremväder och vid krissituationer.

Inom ramen för granskningen har det även framkommit synpunkter kring den rådande processen med kontinuitetsplaner, vilket har beskrivits som omständlig.

Ställer bolagen miljökrav på upphandlade och befintliga fordon?

I kontakt med Halmstads Fastighets AB framkommer att bolaget ställer miljökrav på upphandlade och befintliga fordon utifrån kommunens fordonspolicy. Vidare framgår av en intervju med företrädare för bolaget att de vid sina senaste anskaffningar av fordon har frångått prioriteringsordningen efter beslut av VD:n och leasat diesalbilar istället. Detta på grund av problem med tidigare leveranser samt att laddinfrastrukturen beskrivs som otillräcklig. Vid tidpunkten för granskningen hade bolaget 28 fordon registrerade, fördelat på drivmedelstyp enligt nedanstående tabell:

Halmstad Fastigheter AB	
Drivmedelstyp	Antal
Diesel	5
EL	3
Gas	20
Totalt	28

Halmstads Energi och Miljö AB köper enligt hållbarhetsrapporten 2022 endast fordon som drivs på el och biogas, med vissa undantag för specialbehov. I bolagets riktlinjer för fordonsanskaffning återfinns samma prioriteringsordning som i kommunens rutin, där eldrift premieras. Bolagets riktlinjer innehåller även principer kopplat till utvärderingskrav och fordonsmodeller. Av en intervju med företrädare för bolaget lyfts att undantaget för specialbehov främst berör den verksamhet som svarar för kommunens reservkraft. Vid tidpunkten för granskningen hade bolaget 86 fordon registrerade, fördelat på drivmedelstyp enligt nedanstående:

Halmstad Energi och Miljö AB	
Drivmedelstyp	Antal
Diesel	11
EL	57
EL/Bensin	11
Bensin/gas	1
Gas	6
Totalt	86

Bedömning

Revisionsfråga 2: Är styrningen i form av mål och riktlinjer inom fordonshantering samt miljö och energi tillräcklig?

Delvis.

Bedömning för nämnderna baseras på att kommunens policy beskriver mål och riktlinjer inom fordonshanteringen med inriktning på miljö och energi. Anskaffning enligt riktlinjer har dock inte varit möjligt i rådande världsläge samt att vissa verksamheter saknar förutsättningar att följa antagna riktlinjer.

Delvis.

Halmstads Fastighets AB tillämpar kommunens övergripande mål och riktlinjer inom fordonshantering med inriktning på miljö och energi. Leveransproblem samt laddningsinfrastruktur anges som orsaker till att prioriteringsordningen frångåtts.

Ja.

Halmstads Energi och Miljö AB tillämpar samma mål som i kommunens fordonspolicy. Bolagets riktlinjer innehåller även principer kopplat till utvärderingskrav och fordonsmodeller.

Revisionsfråga 3: Är behovet av fordon kartlagt och uppfyller fordonsparken det kartlagda behovet?

Ja.

Granskade nämnder bedöms ha tydliga rutiner för behovsanalys. Hemvårdsförvaltningen, socialförvaltningen och teknik- och fastighetsförvaltningen har genomfört behovsanalys och har utifrån detta till exempel avstått anskaffning av elfordon för vissa av sina verksamheter.

Ja.

Halmstads Fastighets AB och Halmstads Energi och Miljö AB genomför regelbundna behovsanalyser och anpassar fordonen därefter.

Ja.

Halmstads Energi och Miljö AB genomför regelbundna behovsanalyser och anpassar fordonen därefter.

Revisionsfråga 4: Ställs miljökrav på upphandlade och befintliga fordon?

Delvis.

Kommunens prioriteringsordning för fordon och transporttjänster är grundade i miljökrav, med tydliga instruktioner att prioritera fordon med låga utsläpp. Vi noterar att inga mätbara utsläppsnivåer är fastställda som miljökrav. Efterlevnaden av uppställda åtgärder för att nå "Effektiva och Fossilfria transporter" såsom "Inga nya fossildrivna fordon köps in" samt "Påskynda utfasning av fossila bränslen för befintliga fossildrivna fordon i fordonsparken" efterlevs inte helt. Under år 2023 har endast elfordon införskaffats medan under år 2022 införskaffades flertal diesel- och el/hybridfordon, vilket avviker från kommunfullmäktiges mål.

Delvis.

Halmstads Fastighets AB utgår från den kommungemensamma prioriteringsordningen för fordon och transporttjänster och ställer miljökrav på upphandlade fordon. Under rådande omständigheter har dock fastställd prioriteringsorder frångåtts.

Ja.

Halmstads Energi och Miljö AB utgår från den kommungemensamma prioriteringsordningen för fordon och transporttjänster. Sedan 2022 har enbart el- och biogas- fordon införskaffats, undantag har gjorts för viss verksamhet med särskilda behov.

Kontrollsystem

Revisionsfråga 5: Finns tillförlitliga kontrollsystem som säkerställer att förekommande riktlinjer efterlevs?

laktagelser

Kontrollsystem inom kommunen

Enligt fordonspolicyn ansvarar servicenämnden för att tillse att policyn efterlevs och revideras. Av en intervju med företrädare för kommuntransport framkommer däremot att det i nuläget inte finns något beslutat kring när policyn ska revideras.

De intervjuade bekräftar vidare att de tillhandahåller fordonsstatistik tre gånger per år, vilket innefattar statistik på verksamhetsnivå såväl som per enskilda objekt. De genomför även återkommande dragningar för nämnd.

Kommuntransport ska därtill ha tagit fram ett eget system för planering av inköp av fordon, från vilket de bland annat kan plocka ut information om när fordonet anskaffades, dess service och reparationskostnader samt koldioxidutsläpp. På så sätt ska de kunna identifiera vilka bilar som behöver bytas ut men då det inte alltid finns bilar att köpa in får de ibland laborera med de bilar de redan har. Vidare ska deras

verksamhetssystem kallat KomMa vara anknutet till Transportstyrelsen varigenom de ser när det är dags för bilarna att besiktas. De har även infört ett system, Infobric Fleet, för körjournaler med individuell taggning för förare och fordonskort med pinkod, vilket gör det möjligt att följa upp vem som kört och vart. Ett tvåkorts-system där varje fordon samt varje förare har ett eget kort för tankning gör det möjligt att kunna följa vem som har tankat vilket fordon.

Enligt hemvårdsförvaltningen framgår att information om fordonshantering och tillhörande riktlinjer finns med i den checklista som används för introduktion av nya medarbetare inom förvaltningen. Därtill tas riktlinjer upp som en fråga på enhetsmöten samt att representanter för servicekontoret ibland bjuds in till enhetsmöten för att informera och påminna om riktlinjer.

Enligt teknik- och fastighetsförvaltningen framkommer att ansvaret för att informera nyanställda om gällande policys och riktlinjer åligger respektive chef. Vidare nämns att uppföljningar av fordonsparken samt rådande riktlinjer sker i samband med att behovsanalyser upprättas. Av svaret framgår även att det finns ett behov av att utveckla samarbetet med kommuntransport i det årliga uppföljningsarbetet, exempelvis i form av fler möten mellan verksamheterna. Förvaltningen ser det även som nödvändigt att utveckla kartläggningen av maskiner i uppföljningssystemet.

Enligt socialförvaltningen framgår att respektive chef ansvarar för att informera nyanställda om gällande policys och riktlinjer. Förvaltningen lyfter även att de löpande genomför uppföljningar av styrdokumentens efterlevnad.

Kontrollsystem inom bolagen

Vid intervju med företrädare för Halmstads Fastighets AB framgår att bolaget i mars 2023 har infört ett nytt körjournalssystem som de upphandlat tillsammans med kommunen. Bolaget väntas framöver använda systemet för att följa upp bilarnas användning för att bland annat säkerställa att bilarna inte missköts. Därtill är bilarna rustade med tankkort som följs upp via fakturakontroller av enhetschef.

Enhetschef följer även upp hur fordonen hanteras genom regelbundna besiktningar.

I en intervju med företrädare för Halmstads Energi och Miljö AB framkommer att de har infört ett tvåkorts-system för alla fordon samt digitala körjournaler som är kopplade till personliga tags. Statistik kring fordonen redovisas i bokslut och i miljörapporten.

Bedömning

Revisionsfråga 5: Finns tillförlitliga kontrollsystem som säkerställer att förekommande riktlinjer efterlevs?

Ja.

Servicenämnden ansvarar för att tillse att förekommande riktlinjer efterlevs, och kommuntransport fungerar som central funktion och stöd till övriga förvaltningar. Kontrollsystem för fordonens användande bedöms finnas både inom kommunens förvaltningar samt inom granskade bolag.

Delvis.

Vi noterar att digitala körjournaler även börjat användas av Halmstads Fastighets AB,

med intentionen att kunna följa upp användandet av fordonen. Vi ser positivt på att detta uppges vara under utveckling.

Ja.

Halmstads Energi och Miljö AB använder digitala körjournaler och följer upp statistik kring fordonen.

Transportplanering

Revisionsfråga 6: Beaktar nämnderna och bolagen miljöperspektivet vid transportplanering?

lakttagelser

Miljöperspektiv vid nämndernas transportplanering

Av en intervju med företrädare för kommuntransport framgår att de har ett system för gods som de använder för dagliga ruttoptimeringsprogram för att se hur fordonen ska lastas i syfte att hålla tidsfönstret för leverans.

I kontakt med hemvårdsförvaltningen framkommer att hemsjukvården i sitt verksamhetssystem genomför ruttplanering, varvid besök läggs in utifrån principen att körsträckan ska bli så kort som möjligt mellan olika kunder.

Socialförvaltningen arbetar även med ruttoptimering, framförallt inom personlig assistans. Därtill uppmantrar förvaltningen anställda att använda cykel i tjänsten eller åka kollektivt vid till exempel konferenser samt att de undersöker möjligheten med en bilpool.

Enligt teknik- och fastighetsförvaltningen genomförs inte någon transportplanering på förvaltningsnivå.

Vi noterar att ruttoptimering ofta sker med ekonomiska och tidseffektiva motiv, men att företrädare hos kommunen även nämner miljömässiga vinster som resultat av effektivare fordonsutnyttjande.

Miljöperspektiv vid bolagens transportplanering

I kontakt med företrädare för Halmstads Fastighets AB framgår att bolaget framöver ska använda sitt nya körjournalssystem till att effektivisera körningarna. Vidare nämner den intervjuade att de försöker planera sina arbeten områdesvis och att de vid akuta jobb skickar medarbetaren som är närmast.

Vid en intervju med företrädare för Halmstads Energi och Miljö AB beskrivs transportplaneringen som svår då det är många som är ute och arbetar samtidigt samt att det sker många utryckningar som är svåra att förutse. Av intervjun framgår vidare att bolaget hyr in minibussar då det är många som ska arbeta på samma ställe. Därtill är det inte tillåtet att använda poolbil för att exempelvis åka till Stockholm,

Vi noterar att ruttoptimering ofta sker med ekonomiska och tidseffektiva motiv, men att företrädare hos bolagen även nämner miljömässiga vinster som resultat av effektivare fordonsutnyttjande.

Bedömning

Revisionsfråga 6: Beaktar nämnderna och bolagen miljöperspektivet vid transportplanering?

Delvis.

Transportplanering vid leveranser hanteras genom system som används av kommuntransport. Hemvårdsförvaltningen och Socialförvaltningen uppger att verksamheterna ruttplaneras för optimalt utnyttjande av personal samt fordon. Vi noterar att Teknik- och fastighetsförvaltningen uppger att de inte genomför någon transportplanering på förvaltningsnivå

Delvis.

Halmstads Fastighets AB har stöd i körjournalssystemet för att kunna effektivisera personal och fordonsutnyttjandet genom områdesvis arbetsplanering. Effektivt personalutnyttjande och ekonomiska motiv anges som huvudmotivet till transportplanering, med miljöperspektivet som följd.

Delvis.

Halmstads Energi och Miljö AB arbetar med transportplanering när verksamheten tillåter det, samt arbetar aktivt för att optimera fordonsantalet i bolaget. Effektivt personalutnyttjande och ekonomiska motiv anges som huvudmotivet till transportplanering, med miljöperspektivet som följd.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorer i Halmstads kommun och dess bolag genomfört en granskning av fordonshantering. Granskningens syfte är att pröva om servicenämndens, teknik- och fastighetsnämndens, hemvårdsnämndens, socialnämndens samt Halmstads Fastighets AB:s och Halmstads Energi och Miljö AB:s fordonshantering sker med ändamålsenlig styrning.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning:

- Att de granskade nämndernas fordonshantering **inte helt** sker med ändamålsenlig styrning.
- Att Halmstads Energi och Miljö AB:s fordonshantering **i allt väsentligt** sker med ändamålsenlig styrning.
- Att Halmstads Fastighets AB:s fordonshantering **inte helt** sker med ändamålsenlig styrning.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till nämnderna för att utveckla verksamheten inom det granskade området:

- Att se över fordonspolicyn utifrån rådande prioriteringsordning och svårigheter att följa denna.
- Att vid eventuell revidering av rådande prioriteringsordning eller fordonspolicy inkludera berörda förvaltningar i utvecklingsarbetet.
- Att se över behovet av regelbunden rapportering av fordonstatistik
- Att se över den ekonomiska styrningen för att ge förvaltningarna möjlighet att följa den rådande prioriteringsordningen (kostnadstäckning saknas). Detta behöver ske i samverkan med kommunstyrelsen.
- Att se över behovet av regelbunden rapportering samt åtgärder avseende fordonstatistik till nämnden. Inte minst som antalet fordonsskador ökat under senaste åren.
- Vidta åtgärder kopplat till kommunfullmäktiges plan för klimat och miljö. Vi bedömer utifrån rådande omständigheter att dessa mål inte kommer att uppfyllas.
- Att vidta åtgärder avseende miljömässiga perspektiv då det utifrån förvaltningens statistik bla. visar på att andelen fossilt bränsle ökar avseende etanolbilar, andelen CO2 per mil ökar.

Till Halmstads Energi och Miljö AB lämnar vi följande rekommendationer:

- Att säkerställa att uthyrning av fordon till personalen inte strider mot kommunfullmäktiges beslut
- Att säkerställa att skatteregler för den enskilde efterföljs.
- Att säkerställa att miljöperspektivet beaktas vid transportplanering.

Till Halmstads Fastighets AB lämnar vi följande rekommendationer:

- Att utveckla en systematisk uppföljning av fordonen
- Att tydligt utse ansvarig för denna uppföljning

- Att säkerställa att miljöperspektivet beaktas vid transportplanering

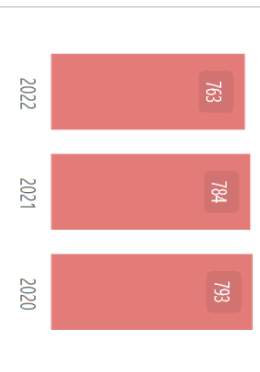
Bilagor

Bilaga 1: Fordonsstatistik - Översikt

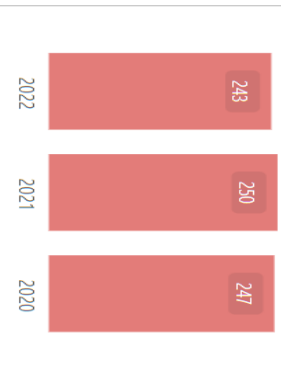

Period ▼ Jan-aug ▼ Placering ▼ Förvaltning ▼ Förvaltning/Bolag ▼ All ▼ Andelning ▼ All ▼ Ansvar ▼ All ▼

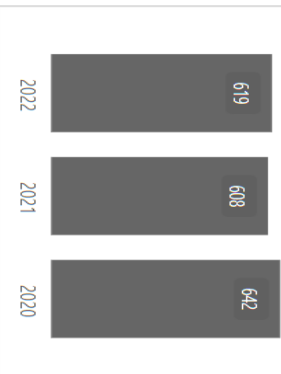
Genomsnittlig körsträcka per fordon (mil)

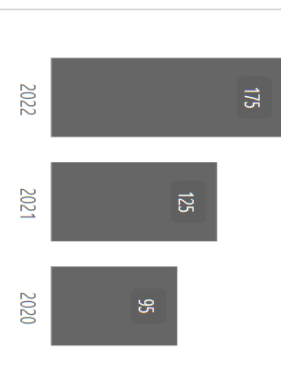
Genomsnittlig körtid per fordon (h)

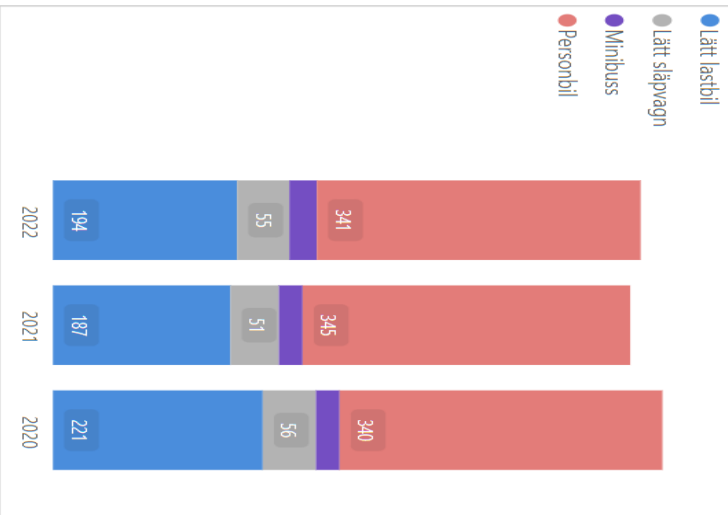
Antal fordon

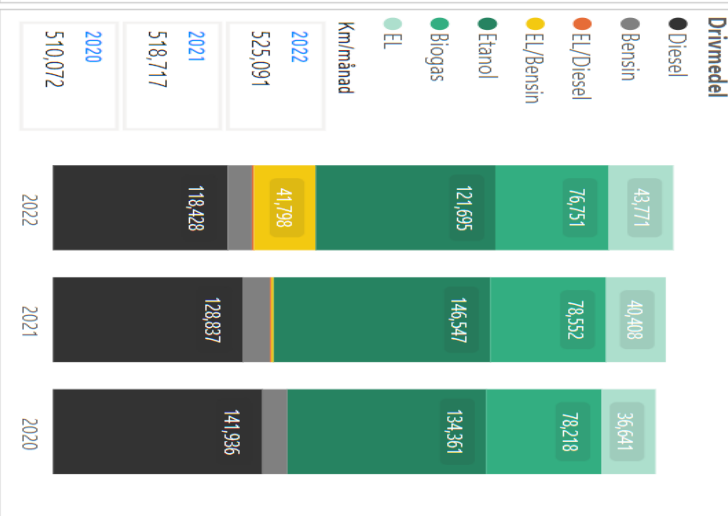
Antal skadeanmälningar

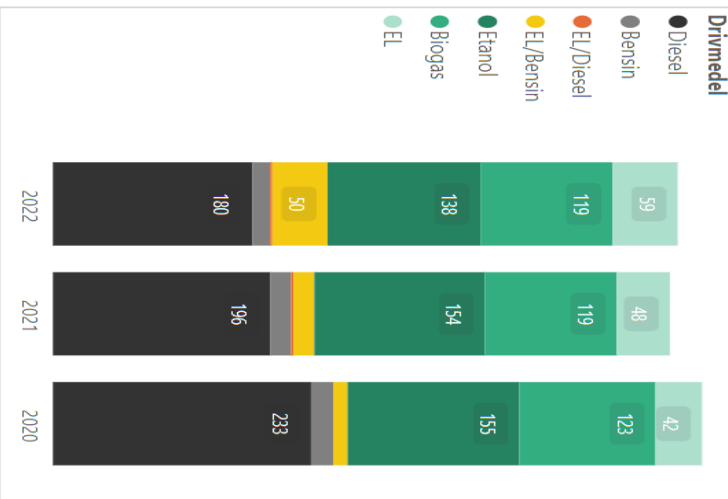
Antal fordon per fordonslag

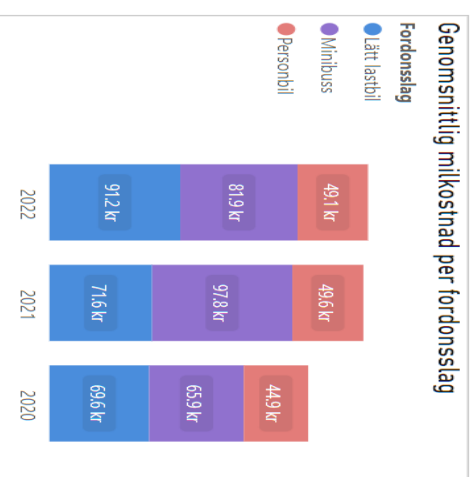
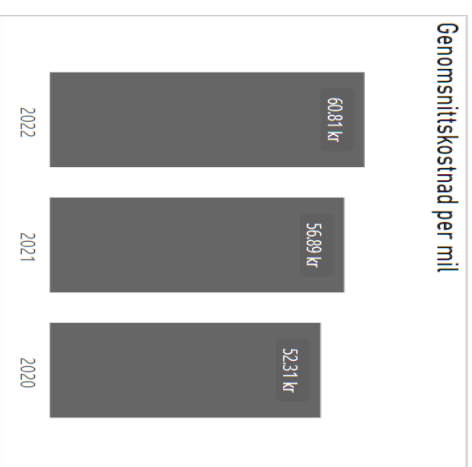

Körsträcka per drivmedelstyp (mil)

Antal fordon per drivmedelstyp

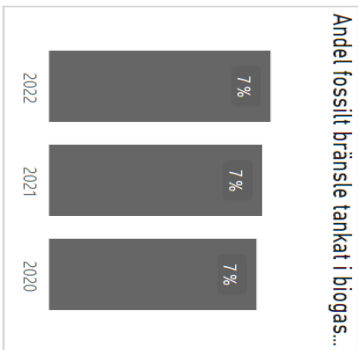
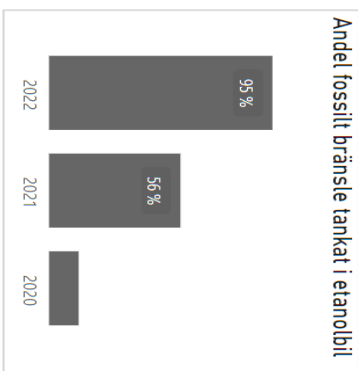
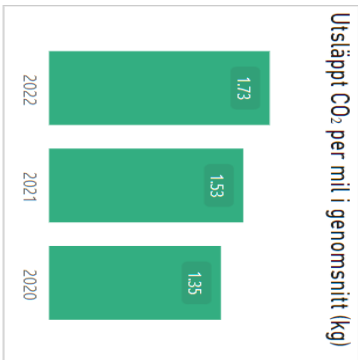

Kategori	2022		2021		2020	
	Belopp	Andel	Belopp	Andel	Belopp	Andel
Divmedel	5 370,408 kr	20,1%	3 630,220 kr	15,0%	3 456,200 kr	15
Deck	646,455 kr	2,4%	449,494 kr	1,9%	454,924 kr	2
Fordonslyra	13 064,388 kr	49,0%	12 630,166 kr	52,2%	13 045,122 kr	58
Reparationer	2 098,592 kr	7,9%	2 683,434 kr	11,1%	1 185,231 kr	5
Service och underhåll	1 838,521 kr	6,9%	1 794,165 kr	7,4%	1 682,538 kr	7
Skadereglering	1 343,769 kr	5,0%	754,868 kr	3,1%	643,475 kr	2
Skatt och försäkring	2 179,801 kr	8,2%	2 154,710 kr	8,9%	1 729,024 kr	7
Övrigt	112,266 kr	0,4%	92,768 kr	0,4%	61,725 kr	0
Total	26,654,199 kr	100,0%	24,189,825 kr	100,0%	22,258,238 kr	100

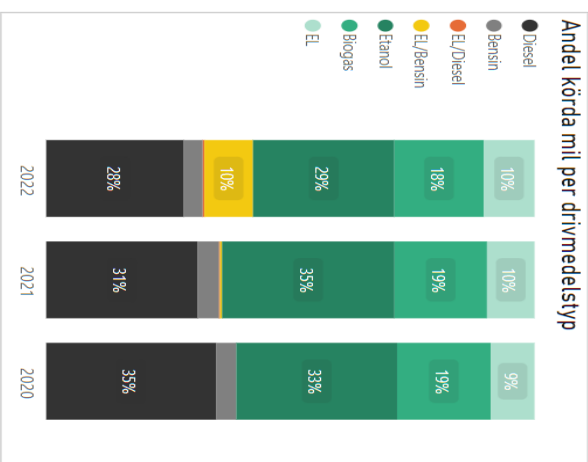
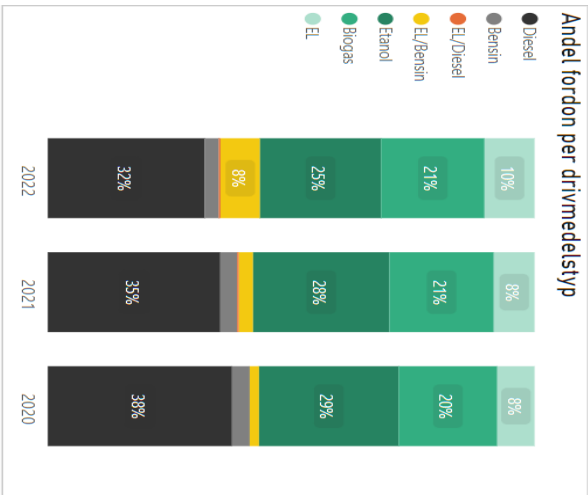
Period Jan-aug | Placering Förvaltning | Förvaltning/Bolag All | Andelning All | Ansvar All

 Fordonsstatistik - Miljö

Tankade volymer

Drivmedel	2022	2021	2020
Bensin [L]	135,545	80,191	29,852
Biogas [kg]	44,764	44,186	43,532
Diesel [L]	114,361	118,907	126,597
EL [kWh]	86,911	42,905	36,641
Etanol [L]	6,642	66,795	118,049

Tertial **2023_T1**
 Förvaltning **All**
 Avdelning **All**
 Ansvar **All**

 Rensa filter

Fordonsnamn

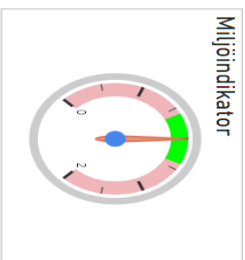
- AAE 93U, Fiat Doblo
- ABT 31L, Ford Transit
- ADM 724, Nissan Kubistar
- AEB 698, Ford Ranger
- AEN 904, VW Caddy
- AEZ 960, VW Golf
- AFT 337, VW Caddy
- AGX 31Z, Skoda Karoq
- AHT 184, Fiat Doblo
- AUD 195, Fiat Doblo
- AIO 621, Sävisösläpet SSEK 750
- AKW 494, Renault Trafic
- ALB 93C, Hyundai Kona

Fordonslag

- Lätt lastbil
- Lätt släpvagn
- Minibuss
- Personbil

Drivmedelstyp

- Diesel
- Bensin
- El/Diesel
- El/Bensin
- Etanol
- Biogas

Feltankningar

Drivmedel	Feltankat	Volyrn
Etanol	1	0
Bensin 95	2	89
Diesel	2	78
Total	5	167

Merkostnad
9,8 %
Skador
77
Feltankningar
5
Kostnader under perioden

Kategori	Antal fordon	Belopp	Andel
Drivmedel	490	2,688,551 kr	22,1%
Däck	471	358,367 kr	2,9%
Fordonshyra	617	6,590,653 kr	54,2%
Reparationer	154	756,755 kr	6,2%
Service och underhåll	449	798,350 kr	6,6%
Skadereglering	58	426,664 kr	3,5%
Skatt och försäkring	282	481,094 kr	4,0%
Övrigt	56	53,956 kr	0,4%
Total	618	12,154,389 kr	100,0%

Detaljerad vy

Anlald	Regnr	Namn	Drivmedel	Hyrtidatum från	Slutdatum	Kostnad under perioden	Körd sträcka	Miljö	Mil/år	SK
103043	AAE 93U	Fiat Doblo	Biogas	2021-10-14	-	19,624 kr	112	↓	340	
103292	ABT 31L	Ford Transit	El/Diesel	2022-06-01	-	36,998 kr	374	↓	1140	
103407	ADM 724	Nissan Kubistar	Bensin	2022-03-09	-	12,999 kr	113	↓	340	
102772	AEB 698	Ford Ranger	Diesel	2020-11-01	-	14,111 kr	240	↓	730	
102523	AEN 904	VW Caddy	Biogas	2020-02-01	-	9,992 kr	75	↓	230	
103085	AEZ 960	VW Golf	Etanol	2021-11-01	-	12,110 kr	40	↓	120	
102550	AFT 337	VW Caddy	Biogas	2020-02-01	-	46,438 kr	264	↓	800	
103524	AGX 31Z	Skoda Karoq	Diesel	2023-03-01	-	24,170 kr	237	↓	1420	
102524	AHT 184	Fiat Doblo	Biogas	2020-02-01	-	13,526 kr	199	↓	600	
102527	AUD 195	Fiat Doblo	Diesel	2020-02-01	-	11,160 kr	166	↓	510	
102588	AIO 621	Sävisösläpet SSEK 750	-	2020-02-01	-	200 kr	-	↓	-	
103129	AKW 494	Renault Trafic	Diesel	2022-01-01	-	3,823 kr	19	↓	60	
103415	ALB 93C	Hyundai Kona	EL	2022-10-25	-	19,129 kr	336	↓	1020	
103441	AUU 53H	Geoplj G4	EL	2023-01-01	-	11,034 kr	-	↓	-	
102618	AMN 21D	Hyundai Ioniq	EL	2020-03-24	-	16,553 kr	-	↓	-	
Total						12,149,772 kr	204,078		711740	

Fordonsändelser

AOID	Regnr	Verkstadsbesök/artikel	Händelsestart	Fakturadatum	Totalbelopp
AAE 93U		Elektronisk körjournal	2023-04-30	2023-04-21	100 kr
AAE 93U		Däckhantering	2023-04-30	2023-05-31	492 kr
ABT 31L		Elektronisk körjournal	2023-04-30	2023-04-21	100 kr
ADM 724		Elektronisk körjournal	2023-04-30	2023-04-21	100 kr
AEB 698		Elektronisk körjournal	2023-04-30	2023-04-21	100 kr
AEB 698		Däckhantering	2023-04-30	2023-05-31	492 kr
AEN 904		Elektronisk körjournal	2023-04-30	2023-04-21	100 kr
AEN 904		Däckhantering	2023-04-30	2023-05-31	492 kr
AEZ 960		Elektronisk körjournal	2023-04-30	2023-04-21	100 kr
AEZ 960		Däckhantering	2023-04-30	2023-05-31	778 kr
AEZ 960		Nya däck	2023-04-30	2023-05-31	1,316 kr
AFT 337		Elektronisk körjournal	2023-04-30	2023-04-21	100 kr
AFT 337		Däckhantering	2023-04-30	2023-05-31	492 kr
AGX 31Z		Elektronisk körjournal	2023-04-30	2023-04-21	100 kr
AGX 31Z		Drivmedel Diesel	2023-04-30	2023-05-31	605 kr
AGX 31Z		Däckhantering	2023-04-30	2023-05-31	492 kr
AHT 184		Elektronisk körjournal	2023-04-30	2023-04-21	100 kr
Total					12,154,389 kr

2023-08-31

Pär Koyanagi-Gustafsson

Carl-Magnus Stenehav

Projektledare

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Halmstads kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 9 mars 2023. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Till:

Servicenämnden
Teknik- och fastighetsnämnden
Hemvårdsnämndens
Socialnämnden
Styrelsen för Halmstads Fastighets AB
Styrelsen för Halmstads Energi och Miljö AB

För kännedom:

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Styrelsen för Halmstads Rådhus AB

Revision: Granskning av fordonshantering

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna och lekmannarevisorer i Halmstads kommun och dess bolag genomfört en granskning av fordonshantering. Granskningens syfte är att pröva om servicenämndens, teknik- och fastighetsnämndens, hemvårdsnämndens, socialnämndens samt styrelserna för Halmstads Fastighets AB:s och Halmstads Energi och Miljö AB:s fordonshantering sker med ändamålsenlig styrning. Granskningen visar på att de granskade nämndernas och Halmstads Fastighets AB:s fordonshantering inte helt sker med ändamålsenlig styrning. Halmstads Energi och Miljö AB:s fordonshantering bedöms i allt väsentligt ske med ändamålsenlig styrning.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till nämnderna för att utveckla verksamheten inom det granskade området:

- Vidta åtgärder kopplat till kommunfullmäktiges plan för klimat och miljö. Vi bedömer utifrån rådande omständigheter att dessa mål inte kommer att uppfyllas.
- Att se över fordonspolicyn utifrån rådande prioriteringsordning och svårigheter att följa denna.
- Att vid eventuell revidering av rådande prioriteringsordning eller fordonspolicy inkludera berörda förvaltningar i utvecklingsarbetet.
- Att se över behovet av regelbunden rapportering av fordonstatistik
- Att se över den ekonomiska styrningen för att ge förvaltningarna möjlighet att följa den rådande prioriteringsordningen (kostnadstäckning saknas). Detta behöver ske i samverkan med kommunstyrelsen.
- Att se över behovet av regelbunden rapportering samt åtgärder avseende fordonstatistik till nämnden. Inte minst som antalet fordonsskador ökat under senaste åren.
- Att vidta åtgärder avseende miljömässiga perspektiv då det utifrån tillgänglig statistik bl.a visar på att andelen fossilt bränsle ökar avseende etanolbilar, andelen CO2 per mil ökar.

Till Halmstads Energi och Miljö AB lämnar vi följande rekommendationer:

- Att säkerställa att uthyrning av fordon till personalen inte strider mot kommunfullmäktiges beslut
- Att säkerställa att skatteregler för den enskilde efterföljs.
- Att säkerställa att miljöperspektivet beaktas vid transportplanering.

Till Halmstads Fastighets AB lämnar vi följande rekommendationer:

- Att utveckla en systematisk uppföljning av fordonen samt tydligt utse ansvarig för denna uppföljning
- Att säkerställa att miljöperspektivet beaktas vid transportplanering

Kommunrevisionen och lekmannarevisorerna önskar ta del av de åtgärder som nämnderna och bolagsstyrelserna avser att vidta med anledning av granskningsresultatet. Revisionsrapporten översändes härmed. Svar önskas senast den 30 november 2023.

Halmstad 2023-08-31
För revisorerna i Halmstads kommun

Torbjörn Johansson
Ordförande i kommunrevisionen

Peter Nofors
Vice ordförande i kommunrevisionen
Lekmannarevisor i Halmstads Fastighets AB

Kerstin Persson
Lekmannarevisor Halmstads Energi och Miljö AB

Svar sänds till: e-mail. kommunrevisionen@halmstad.se Ev. frågor besvaras via tel. 010-212 98 45 (Carl-Magnus Stenehav)

Ärende SE-2023/00186

Beslutsinstans: Servicenämnden
Ärendets ursprung: Kommunstyrelsen

Remiss Kommunfullmäktiges riktlinje för lokalförsörjning

Serviceförvaltningens förslag till beslut

1. Servicenämnden beslutar att anta servicekontorets förslag till yttrande över remissen.
2. Servicenämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att sända yttrande till kommunledningsförvaltningen för vidare hantering.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen gav 2022-11-10 § 270 kommunledningsförvaltningen i uppdrag att arbeta fram riktlinjer för lokalförsörjning. Uppdraget kom efter att en utvärdering av då gällande ”policy för projektering och byggnation av förskolor och skolor” genomförts. Syftet är att likrikta arbetet med lokalförsörjning inom kommunen och ge en större transparens i processen för att kunna nå en större långsiktighet.

Framtaget förslag innehåller en beskrivning av kopplingen mellan styrande dokument så som Framtidsplan 2050 och lokalförsörjning, olika utgångspunkter och ingångsställningar i arbetet med lokalförsörjning. Förslaget innehåller också en övergripande beskrivning av den sammanhållna processen för lokalförsörjning och dess olika delprocesser, nämndernas olika ansvarsområden och ett förslag till arbetssätt med gemensamma prioriteringar för att underlätta utvärdering och prioriteringar av enskilda behov. Förslaget innehåller också skrivningar om olika riktvärden vid byggnation.

Ärendets beredning

Förslaget har skickats ut för åsikter inom serviceförvaltningen. Förslaget till ändring av text i kommunfullmäktiges riktlinjer för lokalförsörjning är utarbetat av en arbetsgrupp bestående av representanter från verksamheten måltidsservice samt ekonomer.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Anledningen till att små verksamheter ska ha mottagningskök är kompetensbrist på kockar, kommunens tillväxt samt att mindre verksamheter med tillagningskök inte bär sina kostnader.

Analys

Analys av förslaget

För serviceförvaltningen är det viktigt att varje område utreds utifrån dess olika förutsättningar om det ska vara tillagningskök eller mottagningskök och inte att det ska vara normgivande med tillagningskök för utbyggnadsplanens utpekade behov. I utbyggnadsplanen finns behov av mindre verksamheter som inte bör vara normgivande för dimensionering av tillagningskök.

En strävan ska alltid vara att tillagningskök skapas vid större verksamheter samt förse de mindre verksamheterna i närområdet. Ju större verksamhet desto större ekonomisk effekt blir det. Med färre tillagningskök kan kock-kompetens säkerställas som lagar mat i volymer med kvalitet och skicka mat till de mindre verksamheterna som är mottagningskök.

Följande kan påverka:

- Antalet mottagningskök i området
- Ekonomi
- Transportväg/tid
- Mottagningsmöjlighet
- Utrustning/underhåll
- Myndighetskrav, lagar
- Bemanning

Hållbarhetsanalys

När varje område utreds utifrån dess olika förutsättningar gällande vilka verksamheter som ska vara mottagningskök och tillagningskök ges möjlighet att finna hållbar ekonomi samt se över transportsträckor och samkörning mellan enheter för att minska utsläpp som påverkar miljön.

Ärendets beslutsgång

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Servicenämnden

Beslutsunderlag

1. Yttrande remiss kommunfullmäktiges riktlinje för lokalförsörjning
2. Riktlinjer för lokalförsörjning - remissversion

Information om beslutet

Kommunstyrelsen

Serviceförvaltningen

Carl Westman, förvaltningschef
Lisa Larsson, handläggare, Verksamhetschef

Remiss Kommunfullmäktiges riktlinje för lokalförsörjning

Frågeställningar

1. Vilka är era synpunkter på föreslagen Riktlinje för lokalförsörjning avseende nämndens verksamhetsområde?

Servicekommittén föreslår Kommunstyrelsen att ändra formuleringen på andra stycket i remissversionen på sidan 18 under rubriken Kapacitet till: *”Gällande tillagningskök och mottagningskök vid ny- och ombyggnation av kök, ska varje område utredas från dess olika förutsättningar. De större verksamheterna ska ha tillagningskök och förse mindre verksamheter i närområdet med måltider. Utbyggnadsplanens utpekade behov för de kommande 15 åren i upptagningsområdet ska anses vara normgivande för dimensioneringen av tillagningsköken.”*

Servicekommittén har i övrigt inget att erinra.

Servicekommittén

Carin Jacobsson, ordförande
Carl Westman, förvaltningschef

Riktlinje för lokalförsörjning REMIS-version

Kommunfullmäktige

Dokumentnamn: Kommunfullmäktiges Riktlinje för lokalförsörjning

Diarienummer: KS 2022/00259

Dokumenttyp	Framtagen av	Beslutad av	Giltighet	Gäller
☐ Plan ☒ Riktlinje ☐ Rutin ☐ Handbok	☐ Avdelningen för ekonomi och upphandling ☐ Avdelningen för ledningsstöd ☐ HR-avdelningen ☐ Tillväxtavdelningen ☐ Kommunikations-avdelningen ☐ Avdelningen för styrning och utveckling ☒ Samhällsutvecklingsavdelningen ☐ Kommunledningsförvaltningens stab	Kommunfullmäktige	☐ Gäller från och med: XX ☐ Gäller till och med: XX ☐ Gäller tillsvidare	☒ Förvaltningar ☐ Bolag

Kapitel 1 - Introduktion	3
Inledning	3
Syfte	3
Omfattning och avgränsning.....	3
Ansvar.....	4
Kapitel 2 – Kommunens övergripande mål och inriktning	5
Framtidsplan 2050 – Halmstad kommuns översiktsplan.....	5
Framtidsbild 2050	6
Utbyggnadsplan.....	8
Kap 3 – Utgångspunkter för en god lokalförsörjning.....	9
Hållbar utveckling.....	9
Ägandestrategi.....	10
Lokalbank.....	11
Kap 4 – Lokalförsörjning.....	11
Lokalförsörjningsprocessen.....	12
Lokalanalys.....	13
Prioriteringar vid framarbetande av plan för lokalförsörjning	14
Lokalförsörjningsplan	15
Internhyresmodell.....	16
Kap 5 – Riktvärden och kvalitetskrav	16

Kapitel 1 - Introduktion

Inledning

Kommunen är beroende av lokaler för att kunna bedriva sin verksamhet. Det handlar om allt från skolor, förskolor, boenden, förvaltningslokaler till lokaler såsom idrotts- och möteslokaler med mera. I översiktsplanen visas kommunens ambition att fortsätta växa. Detta innebär att behovet av kommunal service ökar och med det även behovet av lokaler. Införskaffning såsom förvärv eller nyproduktion samt inhyrning av lokaler för kommunal verksamhet utgör en stor del av kommunens budget och en hållbar lokalanvändning är därför av stor vikt. Lokalerna ska för verksamheterna vara ändamålsenliga och stödja en verksamhetsutveckling över tid samtidigt ska de vara ekonomiskt effektiva.

Syfte

Syftet med kommunfullmäktiges riktlinje för lokalförsörjningen är att:

- Skapa en tydlig riktning för kommunen och dess verksamheter avseende lokalfrågor
- Ha en planering som ger långsiktigt hållbara lösningar vilket bland annat innebär att kommunens verksamheter ges förutsättningar att bedriva skola, omsorg och övriga verksamheter med mera
- Bidra till en långsiktig ekonomisk planering och budgetplanering för innevarande planeringsperiod

Omfattning och avgränsning

Kommunfullmäktiges riktlinje för lokalförsörjning omfattar Halmstad kommunens inriktningar och principer för lokalförsörjning. Dokumentet ska ge ökad transparens i hur arbetet med lokalförsörjningen genomförs och vilka avvägningar som görs under processen. Den anger även handläggningsprocessen för lokalförsörjningsplanen samt hur riktvärden och kvalitetskrav för kommunens lokaler hanteras.

Fast egendom är jord dvs. själva marken, vilken är indelad i fastigheter och till fastigheter hör byggnader med lokaler. Planen omfattar inte processen kring framtagande/förvärv av lämpliga fastigheter för lokaler utan fokuserar på behov av lokaler och hur dessa behov hanteras på ett likartat sätt inom kommunorganisationen.

Kommunfullmäktiges riktlinje för lokalförsörjning kompletteras av kommunstyrelsens plan för lokalförsörjning (i fortsättningen kallad ”plan för lokalförsörjning” eller ”LOFS”), vilken innehåller de behov och åtgärder som finns i kommunen, behov som vid åtgärder refereras till som projekt. Plan för lokalförsörjning samt process och dialog för att ta fram planen är avgörande för en effektiv lokalförsörjning i Halmstads kommun och beskrivs vidare i kapitel 4 – Lokalförsörjning. Plan för lokalförsörjning tas fram varje år och beslutas av kommunstyrelsen.

Detta dokument har arbetats fram parallellt med nya riktlinjer för bostadsförsörjning. Genom att föra samman riktlinjer för bostadsförsörjning, plan för teknisk infrastruktur och riktlinje för lokalförsörjning har en utbyggnadsplan tagits fram med syfte att ta ett helhetsgrepp över planeringen av den fysiska miljön. Utbyggnad av bostäder har en stor påverkan på behovet och utbyggnad av kommunal service. Med en kommunövergripande och ändamålsenlig

lokalförserjning kan kommunen tillgodose lokalbehov i rätt tid, på rätt plats, i tillräcklig omfattning samt till en rimlig kostnad. Lokalerna kan också få en ytterligare positiv effekt i samhället, utöver den verksamhet som bedrivs i lokalerna.

Ansvarsfördelningen för lokalförserjningen i Halmstads kommun har kontinuerligt förtydligats och förbättrats under många år. Trots det är det idag ibland otydligt vilken nämnd som har ansvar då avvägning ska göras mellan ambitionsnivå, verksamheternas behov, hållbarhetsaspekter, ekonomi och lokaleffektivitet. I de fall förtydligande har behövts utöver nämndsreglementen och bolagens ägardirektiv görs det i denna Kommunfullmäktiges riktlinje för lokalförserjning.

Säkerhetsåtgärder inom kommunens fastigheter berörs inte i större utsträckning i detta dokument.

Ansvar

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att leda, samordna och följa upp all kommunal verksamhet, inklusive lokalplanering. Kommunstyrelsen ansvarar för framtagandet av kommunfullmäktiges riktlinje för lokalförserjning inklusive revideringar, samt föreslår dem för antagande till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen fastslår varje år lokalförserjningsplanen.

Kommunstyrelsen är också ansvarig för arbetet med och inom samhällsbyggnadsprocessen.

Teknik- och fastighetsnämnden

Teknik- och fastighetsnämnden är lokalförserjningsansvarig för all kommunal verksamhet som bedrivs i egen regi och är beredande nämnd avseende lokalförserjningsprocessen och svarar för styrning, utveckling och uppföljning av lokalförserjningsplanen inklusive årliga dialogmöten med berörda nämnder.

Teknik- och fastighetsnämnden har ansvaret att se helheten avseende kommunala lokaler och utifrån att de ser andra sammanhang kan avsteg från övriga nämnders inlämnade prioriteringsordning göras. Vid avsteg ska det beskrivas vad och varför avsteg gjorts. Prioriteringarna ska göras utifrån de parametrar som står i detta dokument.

Teknik- och fastighetsnämnden beställer och godkänner förstudier för ny-, om- och tillbyggnationer. Bygg och miljöförvaltningen ska medverka vid framtagandet av förstudier för förskolor och grundskolor.

Funktionsprogram tas fram i samverkan med Teknik- och fastighetsförvaltningen.

Teknik- och fastighetsnämndens totala ansvar framgår i reglemente och arbetsform för Teknik- och fastighetsnämnden.

Övriga nämnder

Nämnderna ansvarar för att genomföra analyser och presentera verksamheternas behov, prognostisera och planera sina lokalbehov samt att prioritera sinsemellan mellan sina egna behov.

Då samhällsbyggnadsprocessen är komplex uppmanas nämnderna att lämna in sina behov med en framförhållning om 5-15 år. Detta då processerna för att hantera behovet har olika ledtider beroende på om det krävs planläggning eller inte. Nämnderna är vidare ansvariga för att en hög nyttjandegrad upprätthålls i de lokaler som nämnden nyttjar, samt att kontinuerligt söka samverkansmöjligheter med andra nämnder om att samutnyttja lokaler eller på annat sätt bidra till framtidsplan 2050 och framtidsbild 2050.

Lokalgruppen och Utbyggnadsplangruppen

Varje nämnd ska besluta om sitt lokalbehov. För att ha en kontinuerlig dialog hålls dialogmöten två gånger om året med berörda nämnder, en gång på våren och en gång på hösten.

Lokalgruppen ansvarar för beredning av underlag till lokalförsörjningsplanen samt för samordning av lokalförsörjningsarbetet mellan förvaltningarna. I gruppen hanteras också allmänna eller specifika lokalplaneringsfrågor. Avstämning sker i separata möten en gång i månaden mellan Teknik och fastighetsförvaltningen och respektive övriga förvaltningar. Gruppen sammankallas av representant från teknik och fastighetsförvaltningen, som bjuder in respektive representant från övriga förvaltningar.

Strategiska frågor, placeringar av lokalbehov vid nybyggnation och samordning mellan projekt och med utbyggnadsplanen sker i utbyggnadsplangruppen. Gruppen består av representanter från samhällsutvecklingsavdelningen, som också är sammankallande, representanter från teknik och fastighetsförvaltningen samt adjungerade berörda från övriga förvaltningar.

För att få till en bättre samhällsplanering kommer samhällsutvecklingsavdelningen kalla till planeringsmöte inför uppstart av planuppdrag. Detta för att i ett tidigt skede fånga in vilka kommunala behov som finns inom området som föreslås planläggas. På så sätt kan bra kluster för offentlig service skapas vilket ligger i linje med översiktsplanen – Framtidsplan 2050 och Framtidsbild 2050. Till mötet ska berörda kallas.

Kapitel 2 – Kommunens övergripande mål och inriktning

Framtidsplan 2050 – Halmstad kommuns översiktsplan

Översiktsplanen för Halmstad kommun har antagits av kommunfullmäktige KF§27 2022-03-30 och vann laga kraft den 12 augusti 2022. I översiktsplanen redovisas kommunens planerade samhällsutveckling i ett långsiktigt perspektiv. Utifrån översiktsplanen ska kommunen ha möjlighet att bli 150 000 invånare år 2050, vilket den fysiska planeringen ska ha beredskap för. Utgångspunkten för lokalförsörjningsbehovens beräkningar skall dock utgöras av den årligen centralt framtagna befolkningsprognosen för kommunen, vilken 2023 visar att kommunen år 2050 kommer att ha ca 136 000 invånare. Nuvarande process och arbetssätt vid framtagandet av behov inom lokalförsörjningen är att lokalförsörjningsbehovet utgår från befolkningsprognosen.

I översiktsplanen anges kommunövergripande planeringsinriktningar och den ger en överblick över vilka markområden kommunen avser att bevara och vilka kommunen avser ska bebyggas. I översiktsplanen beskrivs också hur kommunen avser att genomföra det som planeras.

Vad gäller lokalförsörjning anges i översiktsplanen (planeringsinriktning 3.5 ”offentlig och kommersiell service”) bland annat att kluster med offentlig service ska eftersträvas. Kluster för offentlig service ska lokaliseras till servicesamhällen, utpekade ”kluster för offentlig service”, stadens centrum och centrumnoderna samt placeras tillsammans med privat service. Kommunal service ska vidare kopplas till gång-, cykel- och kollektivtrafikstråk.

För ökad effektivitet kommer olika kommunala verksamheter att försöka samlokalisera sig. Den offentliga servicen ska vara tillgänglig för alla. Om den kommunala servicen är en målpunkt med hela kommunen som upptagningsområde är det extra viktigt att den placeras utifrån hållbarhetssynpunkter, bland annat att det ska vara lätt att ta sig dit så att möten mellan invånare med olika bakgrund främjas och nya grupper lockas att delta.

Framtidsbild 2050

Framtidsbild 2050 utgör målbilden för kommunens översiktsplan Framtidsplan 2050, andra strategiska dokument inom fysisk planering och efterföljande planering såsom detaljplanering och projektering. I Framtidsbild 2050 presenteras fyra visionsberättelser vilka är:

- den inkluderande kommunen
- miljömässig och ekologisk hållbarhet
- attraktivitet och hållbar tillväxt
- framtidens välfärd

I Framtidsbild 2050 har kommunfullmäktige även prioriterat tre utmaningar vilka är:

- jämlikhetsutmaningen
- klimatutmaningen
- infrastruktur för en ny tid

Prioritera jämlikhetsutmaningen

Halmstads kommuns ambition med lokalförsörjningen är att erbjuda långsiktigt hållbara lösningar gällande kommunal service, vilket bland annat innebär att tillgängliggöra den kommunala verksamheten för våra invånare. Av kommunens översiktsplan framgår ”Vad som uppfattas som god livsmiljö varierar mellan olika människor, olika åldrar och olika bakgrund. Detta har i sin tur lett till att platser med bra livsmiljöer också drar till sig företag och arbetstillfällen eftersom det är där den attraktiva kompetensen finns. Goda och varierade boendemiljöer har blivit en mycket viktig konkurrensfördel för kommunerna. Målet är att hela kommunen och staden ska vara attraktiv och tillgänglig för alla.” För att tillse kommunal service åt alla innebär att det behövs en flexibilitet i lokalerna, att verksamheten och lokalerna är tillgängliga och fungerar som mötesplatser, samt samarbete och samutnyttjande mellan olika verksamheter om lokaler. Halmstads befolkning har både olika behov och önskemål som också kan variera i olika skeden av i livet.

Av översiktsplanens planeringsinriktningar framgår att ”Jämlikhetsutmaningen är prioriterad och åtgärder som ökar jämlikheten och därmed den sociala hållbarheten ska prioriteras även i efterföljande skeden. De bärande principerna för vart bostadsbyggnation sker syftar till att öka jämlikheten och jämställdheten genom en rad åtgärder som regleras av flertalet planeringsinriktningar såsom stråkprincipen som främjar kollektivtrafik, att blandad bebyggelse prioriteras, att grönytor i stadsdelar med låg tillgång till park och natur inte får förtätas, att vardagslivet underlättas genom att service samlas i kollektivtrafiknära centrumnoder och kluster för offentlig service.” Jämlikhetsfrågan är angelägen för alla invånare. ”I ett jämlikt samhälle där människor med olika bakgrund möts i vardagen ökar även tilliten och den sociala sammanhållningen eftersom en gemensam identifikation är en förutsättning för tillit.” (SOU 2020:46) Jämlikhetsmålet rymmer bland annat också jämställdhetsperspektivet och barnperspektivet.

Att bryta segregationen är ett tydligt mål för kommunens fysiska planering. Frågan är en central del i att hantera jämlikhetsutmaningen inom lokalförsörjningen. Visionsberättelserna i Framtidsbild 2050 inleds med ”I Halmstad 2050 har vi brutit segregationen. Det finns olika slags bostäder i våra orter och stadsdelar. Här kan människor bo som har olika förutsättningar och är i olika skeden av livet. På olika slags mötesplatser som finns i våra stadsdelar och orter möts invånarna över gränser, vilket ger samhörighet och trygghet.” En av översiktsplanens sju bärande strategier för hur kommunen ska växa är: ”I Halmstad 2050 har vi brutit segregationen”. Att även efterföljande processer ska prioritera segregationsfrågan framgår av översiktsplanen. Kartläggningar visar att skolsegregationen är större än boendesegregationen i Halmstad, därför är det viktigt att segregationsfrågan också hanteras i lokalförsörjningen i synnerhet i planeringen av nya skolor och skolvägar.

Prioritera klimatutmaningen

Halmstad är en kommun som i mycket hög utsträckning berörs av klimatförändringarna. Med läget vid kusten, Nissans utlopp, stadens läge och vanliga vindriktningar drabbas vi särskilt hårt av havsnivåhöjningen. I framtiden blir klimatet varmare och extrema väderhändelser såsom skyfallsregn blir allt vanligare. Att i lokalförsörjningen hantera klimatutmaningen består av två delar, dels handlar målet om att bygga ett robust samhälle, dels om minskad klimatpåverkan.

Nyproduktionen bör klimatanpassas i enlighet med översiktsplanens planeringsinriktning ”Byggnation i utsatta lägen för översvämningar inklusive framtida klimatförändringar tillåts inte eftersom det innebär risk för människors hälsa och säkerhet.” som huvudprincip, även om ”undantag kan göras där byggnationen tillför en samhällsnytta och klimatanpassningsåtgärder har säkrats både för berörda fastigheter och dess påverkan på omgivningen.”. Men även det befintliga beståndet kan påverkas av klimatförändringarna, och vara utsatta för risk om översvämning från såväl hav, åar och skyfall. Frågan hanteras av kommunens översiktsplan och klimatanpassningsplan. Klimatförändringarna riskerar således att drabba lokalförsörjningen negativt då det finns ett befintligt bestånd som är utsatt för klimatförändringar. Därför är det också angeläget utifrån lokalförsörjningen att planera för att minska negativa effekterna på klimatet.

Av Framtidsbild 2050 framgår ”I Halmstad 2050 har staden och orterna växt på ett miljömässigt hållbart sätt. Kommunen är en motor i klimatomställningen. Vi hushåller med mark- och

vattenresurser genom att bygga yteffektivt. Vi värnar viktiga värden för kommande generationer såsom dricksvatten och jordbruksmark.” Nyproduktionen av lokaler bör ske på ett så klimatsmart och miljömässigt hållbart sätt som möjligt. Lokaliseringen är av central betydelse för en minimal påverkan på jordbruksmark, dricksvattentäkter och naturvärden. Byggnationen bör inte heller ske på bekostnad av gröna områden som behövs för ekosystemtjänster. Av Framtidsplan 2050 framgår ”Utrymme för hantering av skyfall, dagvatten samt höga vattenstånd i hav och vattendrag ska finnas i en tätare stad. Gröna ytor utformas som mångfunktionella ytor till nytta och glädje för klimatanpassning, människors hälsa och välmående samt skapa förutsättningar för ett rikt djur och växtliv.”.

Även val av utbyggnadsstrategi ger olika klimatpåverkan, till exempel genom att främja ett hållbart resande. Utbyggnadsstrategi redovisas i kommunens ”Utbyggnadsplan” samt tillhörande strategisk hållbarhetsbedömning som är bilagor till ”Riktlinjer för bostadsförsörjningen”. Ett miljömässigt hållbart lokalbyggande behöver också främjas i senare delar av samhällsbyggnadsprocessen vid detaljplanearbete, projektering och drift. Det handlar både om hur man bygger såsom materialval, energieffektivt, att utnyttja marken yteffektivt och att förenkla i vardagen för nyttjare att leva miljömässigt hållbart.

Prioritera infrastruktur för en ny tid

En central framgångsfaktor för regioner är att lyckas vara uppkopplade mot rätt saker. Det gäller att hänga med i utvecklingen, förbättra våra pendlingsrelationer och samtidigt utvecklas hållbart och klimatsmart. Infrastrukturen i kommunen behöver byggas ut och utvecklas för en ny tid. En stor utmaning är att planera långsiktigt för en framtid med stor osäkerhet. Var bostäder byggs är behandlat av översiktsplanen där stråkprincipen är en bärande princip för att hantera denna utmaning. Kommunen växer längs stråk där utveckling av bostadsbebyggelse, service, verksamheter och kollektivtrafik koncentreras. Mellan stråken bevaras gröna kilar. I de gröna kilarna prioriteras utveckling av landsbygden och bevarande av jordbruksmark, natur- och rekreationsvärden. Det är orterna i stråken som växer.

Utöver lokaliseringen påverkar även utbyggnadsstrategin förmågan att hantera utmaningen, till exempel genom att främja ett hållbart resande. Utbyggnadsstrategi med etappindelning redovisas i kommunens ”Utbyggnadsplan” som är en bilaga till ”Riktlinjer för bostadsförsörjningen”. I Utbyggnadsplanen sker en samordning av utbyggnaden av bostäder med utbyggnaden av teknisk infrastruktur, lokalförsörjning och platser för utvecklingen av näringslivet och andra arbetsplatser, mellan de olika projekten finns många samband och beroenden. Utbyggnadsplanen är ett medel för att hantera denna utmaning.

Detta innebär att kommunens lokalförsörjning ska främja att samhället tar sig an dessa visionsberättelser och utmaningar samt att dessa ska väga tyngre än andra intressen vid bedömningar i lokalförsörjningsprocessen.

Utbyggnadsplan

Utbyggnadsplanen syftar till att genomföra översiktsplanen Framtidsplan 2050 i ett samlat grepp där utbyggnaden av olika slags användningar samplaneras till en socialt-, miljömässigt- och ekonomiskt hållbar helhet. Genom att redovisa utbyggnaden för bostäder, lokalförsörjning,

teknisk infrastruktur och förutsättningar för arbetstillfällen i en gemensam utbyggnadsplan blir beroendena av olika projekt tydliga och kloka avvägningar lättare att göra.

Utbyggnadsplanen delar upp utbyggnaden i 5 årsperioder. Den lokalförsörjning som finns i de närliggande tidsperioderna redovisas sedan på årlig basis i Lokalförsörjningsplanen där informationen också är mer detaljerad. Som exempel i översiktsplanen redovisas "kluster för offentlig service", i Utbyggnadsplanen redovisas vad klustret innehåller t.ex. en skola och ett äldreboende som ska vara klar 2031-35. I Lokalförsörjningsplanen redovisas att det är en F-9 skola för 800 elever som ska vara klar 2032 och ett äldreboende med 60 platser som ska vara klart 2034.

Kap 3 – Utgångspunkter för en god lokalförsörjning

Hållbar utveckling

Enligt översiktsplanen och Framtidsbild 2050 ska Halmstad kommun arbeta med en hållbar utveckling, vilken består av tre dimensioner: social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. De tre dimensionerna ska vara med och jämte ovanstående visionsberättelser och utmaningar ha en särskild tyngd i verksamheternas tidiga behovsanalys, vilken beskrivs mer utförligt i kapitel 4- Lokalförsörjning. För att få önskad effekt ska analysen och åtgärdsalternativ följa med i processen från tidigt behov och till genomförande och drift.

Ekonomisk hållbarhet

Det är viktigt att beakta att ekonomisk hållbarhet avser samhällsekonomi enligt det som är vedertaget generellt i hållbarhetsbegreppet. Ekonomisk hållbarhet handlar om långsiktig klokskap utifrån ekonomiska aspekter och inte kortsiktiga ekonomiska budgetar. Den ekonomiska hållbarheten i lokalförsörjningen berör både det som avser fastigheten såsom projektekonomi och driftekonomin men också verksamhetens ekonomiska konsekvenser på samhället. Ofta kan dessa olika ekonomiska aspekter dessutom vara motstridiga t.ex. kan en billig byggnad att bygga kräva mer drift.

En effektiv lokalförsörjning innebär att tillhandahålla verksamhetslokaler som är funktionella, kostnadseffektiva och tar hänsyn till miljömässiga, sociala och samhällsekonomiska aspekter på kort och lång sikt. Nämnderna ska medverka i den långsiktiga och strategiska planeringen av kommunens lokalbestånd för att en god lokalförsörjning ska uppnås. Detta innebär att nämnderna aktivt ska söka möjligheter till effektiviseringar i lokalanvändning samt bidra till att gemensamt framtagna föreslagna åtgärder genomförs. De ska fokusera på ekonomisk effektivitet och kostnad ur ett livscykelperspektiv. Utöver kostnader för anpassning, förhyrningar och investeringar ska också nuvarande och framtida drift och omställningskostnader presenteras. Möjligheterna till att samnyttja lokaler ska också väga tungt. Det ligger på nämnderna och förvaltningarna att hitta möjliga kostnadseffektiva lösningar. Lösningarna ska värderas inför framtagande av lokalförsörjningsplanen.

Social hållbarhet

Kommunens lokalförsörjning och framförallt den verksamhet som inryms i lokalerna är mycket viktig utifrån social hållbarhet. Att prioritera Jämlikhetsutmaningen inom lokalförsörjningen i enlighet med Framtidsbild 2050 är viktigt utifrån social hållbarhet. Lokalförsörjningen berör flera områden såsom barnperspektivet, skolsegregation, jämställdhet, tillgänglighet t.m.m. I arbetet med social hållbarhet i lokalförsörjningen bör "Arbetsverktyg för en jämlik samhällsbyggnadsprocess" användas som processtöd för att analysera vad som är viktigt utifrån social hållbarhet i det enskilda projektet.

En långsiktig planering förbättrar invånarnas tillgång till kommunal service samt möjligheten att bryta segregation och ojämlikhet. Placering inom kommunen men även arbetet med utformning av kommunala lokaler, dess närmiljö och sammanhanget lokalerna finns i ger stor påverkansmöjlighet att bidra till en mer socialt hållbar kommun.

Social hållbarhet består av en rad olika enskilda frågor och parametrar att värdera behov utifrån. Varje behövs tidiga analys ska lyfta fram dess påverkan på social hållbarhet och svaret ska värderas och ha en påverkan på utfallet inför framtagande av lokalförsörjningsplanen.

Ekologisk hållbarhet

All ny- om- och tillbyggnation ska bidra till en ekologisk hållbar utveckling genom att uppfylla gällande nationella miljömål för samhällsutvecklingen. När kommunen bygger får det en påverkan på miljön. Att prioritera Klimatutmaningen inom lokalförsörjningen i enlighet med Framtidsbild 2050 är viktigt utifrån ekologisk hållbarhet. Lokalförsörjningen berör flera områden som påverkar den ekologiska hållbarheten såsom klimatanpassning, transporter, klimatpåverkan, energilösningar osv.

I det kommunala fastighetsinnehavet ska ekosystemtjänster främjas, till exempel ska stora träd bevaras och skyddas så långt det är möjligt vid ny- om- och tillbyggnation samt där det är möjligt ska blå-gröna lösningar som ger mervärden för biologisk mångfald, rekreation och upplevelsevärden väljas. Att undvika negativa effekter för den ekologiska hållbarheten i lokalprojekten är utgångspunkten, men annars ska ekologisk kompensation i enlighet med skadelindringshierarki vara utgångspunkten.

Andra aspekter är lokaliseringen som är viktigt för att hållbar transport ska främjas. Även byggnationen behöver ske utifrån ett miljövänligt perspektiv; det kan handla om materialval, energiförsörjning och så vidare.

Konsekvenser och möjligheter till ekologiska förbättringar ska tas fram och belysas i tidiga analyser av behovet. Varje behövs tidiga analys ska lyfta fram dess påverkan på ekologisk hållbarhet och svaret ska värderas inför framtagande av lokalförsörjningsplanen.

Ägandestrategi

Ägandeskap av mark, fastigheter, har stor påverkan på kommunens möjligheter att tillgodose behoven av lokaler, varför frågor om fastighetsägande är centrala i denna riktlinje för lokalförsörjning.

- Halmstads kommun ska säkerställa det kommunala markinnehavet genom strategiskt långsiktiga markförvärv.
- Kommunen ska i första hand själv äga fastigheter med byggnader och lokaler som tillhandahålls för kommunal verksamhet.
- Långsiktig verksamhet ska i första hand bedrivas i kommunens egna lokaler.
- Extern förhyrning av lokaler kan ske i de fall det är ekonomiskt lämpligt, alternativt om det saknas för verksamheten lämplig mark att bygga på eller lokaler i kommunens ägo inom det geografiska området där behovet finns. Om behovet till exempel är akut, kortsiktigt och småskaligt kan förhyrning ske. Om en egen ägd lokal kräver stora anpassningar kan det även vara motiverat att hyra in en lokal.

Lokalbank

Lokalbanken är insamlad information om kommunens samtliga nuvarande lokaler, byggnadernas skick och avsedda användning, underhållsbehov etc. I lokalbanken ska också kunna synliggöras vilka lokaler som finns vakanta eller som har låg nyttjandegrad.

Tomma ytor ska lämnas till den kommungemensamma lokalbanken. Syftet med lokalbanken är att synliggöra lokalytor som ej används och på så sätt få kännedom om oanvända lokalresurser som kan användas bättre.

Kap 4 – Lokalförsörjning

Målet med lokalförsörjningsprocessen är att tydliggöra och underlätta processen kring kommunala lokaler. Lokaler ska användas på ett effektivt, ändamålsenligt och ekonomiskt försvarbart sätt för att uppfylla behov av kommunal verksamhet.

Genom denna kommunfullmäktiges riktlinje för lokalförsörjning är andemeningen att förtydliga det som framkommit av tidigare organisationsutredningar och av framtagandet av Halmstads lokalförsörjningsprocess. Teknik och fastighetsnämnden är ansvariga för att arbeta med samtliga nämnders lokalbehov, och ta fram ett samlat förslag på avvägd och prioriterad lokalförsörjningsplan som också innehåller de ekonomiska konsekvenserna av projekten. Prioriteringen sker utifrån en sammanvägning av de givna förutsättningarna för ett projekt, där högre prioritering ges till projekt med särskild tyngdpunkt på de utmaningar som tagits fram i Framtidsbild 2050. Förutsättningarna för prioriteringar sätts av kommunfullmäktige, genom fastställande av detta dokument där prioriteringarna framgår.

Modell för analyser och behovsbeskrivningar som ska ligga till grund för prioritering, kommer att tas fram av kommunledningsförvaltningen/teknik och fastighetsförvaltningen enligt följduppdrag.

Viktigt för processen är att kommunen har rätt att inkomma med sina lokalbehov, men att det åligger teknik och fastighetsnämnden att ta fram lösningsförslag på behoven. Nämnden som anmält in behovet har sedan inte möjlighet att tacka nej till en lösning som framförts, med mindre än att påvisa vad i underlaget som har förändras/är felaktigt. Det åligger nämnderna att åtgärda underlaget och sedan skicka in nytt beslut om behov.

Om en nämnd för sitt lokalbehov frånträder en kommunal lokal så att denna helt eller till största del tomställs, ska frånträdan föregås av ett godkännande av teknik och fastighetsnämnden.

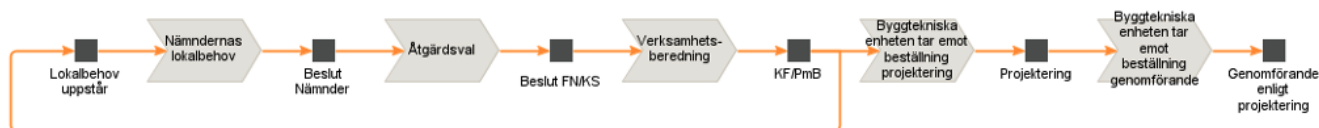
Det är viktigt att de förändringar som sker är de bästa för kommunen som helhet. Därför är det viktigt med samverkan och att olika kompetenser och förvaltningar möts för att diskutera förändringars konsekvenser och möjliga lösningar innan beslut. Här har lokalgruppen en viktig roll.

Av lokalförslagsprocessen framgår att från beslutad lokalförslagsplan, vilken utgör underlag till **Mål och budget för Halmstads kommun**, så behandlas behoven utifrån en annan process: Budgetprocessen. Budgetprocessen kan göra att förändringar görs jämt mot av teknik och fastighetsnämnden framtagna och kommunstyrelsen beslutad lokalförslagsplan. Budgetprocessen beskrivs inte närmare i detta dokument.

Lokalförslagsprocessen

Nedan beskrivs lokalförslagsprocessen översiktligt

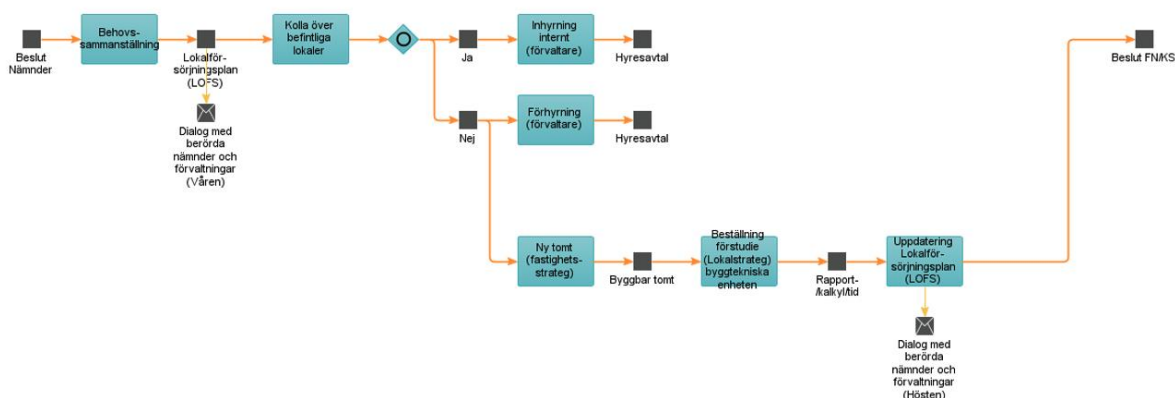
Huvudprocess:

Processbilden visar på hur ett projekt går från behov hos en verksamhet, till att tas upp i en lokalförslagsplan, vara underlag genom verksamhetsberedning, till att påbörja och genomföra de fysiska arbetena vid en nybyggnation. Från behov fram till beslut om behov i verksamhetsnämnd ansvarar respektive nämnd, från behovsbeslut till förslag till lokalförslagsplan ansvarar teknik och fastighetsnämnden. Kommunstyrelsen beslutar om föreslagen lokalförslagsplan. Lokalförslagsplanen fungerar sedan som underlag till verksamhetsberedningen, för vilken kommunledningskontorets ekonomiavdelning ansvarar. Genom verksamhetsplaneringen med budget fastslås vilka projekt som ska drivas vidare. Ansvaret för att driva projekt vidare därefter är teknik och fastighetsnämnden.

Sprängskiss på hur åtgärdsvalet går till:

Åtgärdsplan

Obs! Kommer uppdateras och layotas om till antagandehandling.

Delen i huvudprocessen som handlar om åtgärdsvalet har fått en egen sprängskiss för att kunna åskådliggöras. Åtgärdsvalet handlar om att hitta den bästa lösningen på ett behov. De åtgärder som går igenom är lokalanpassning, inhyrning internt, inhyrning externt samt nybyggnation. Vid förhyrning görs arbetet av förvaltare hos teknik och fastighetsförvaltningen, i samarbete med dels lokalstrateger och dels lokalplanerare på aktuell förvaltning. Åtgärdsvalet dokumenteras hos teknik och fastighetsförvaltningen.

Lokalanalys

Vid prövning och analys av lokalanaffning för att hantera ett förändrat behov ska en analys göras och en prövning ske. Lokalanalysen tas fram i samverkan mellan berörd nämnd och teknik- och fastighetsnämnden genom fyra olika steg:

- 1) Verifiera/säkerställ behovet, dess omfattning och förutsättningar
- 2) Effektivisera befintliga lokaler eller samlokalisering
- 3) Anpassning av befintliga lokaler
- 4) Anskaffning av nya lokaler eller avveckling.

Berörd nämnd är ansvarig för att driva analysen i steg 1 och 2. Om inte behovet kan lösas utifrån steg 1 och 2 övertas ansvaret av analysen av teknik- och fastighetsnämnden. Teknik- och fastighetsnämnden är ansvarig för att driva analysen i steg 3 och 4.

Analysen ska genomföras enligt den mall eller det sätt som beslutats av teknik- och fastighetsnämnden, bland annat ska det framgå vilken typ av verksamhet, lokalbehovets omfattning och när behovet finns. Analysen och prövningen av behovet ska göras utifrån de parametrar som ingår i denna riktlinje för lokalförsörjning och följduppdrag. Analysen ska dokumenteras och dokumentationen ska sedan följa med behovet från uppkomst till avslut.

En konsekvensanalys ska tas fram där det framgå varför alternativ 1 och 2 inte har kunnat tillgodose behovet. I steg 4 görs en avvägning och prioritering i lokalförsörjningsplanen.

Prioriteringar vid framarbetande av plan för lokalförsörjning

Den första prioriteringen görs för att sortera mellan vad kommunen har krav på sig att göra och vad kommunen själv har ambition eller vilja att göra. Eftersom det uppskattas att en klar majoritet av de inspelade behoven faller in under någon av kategorierna som kommunen måste göra så har även utgångspunkterna för en nämndsintern prioritering tagits fram baserad på information om projektet och dess konsekvenser i ett större perspektiv.

En genomförd dokumenterad analys ska leda till att behovet prioriteras högre inom sin kategori än om behovet inte är analyserat och dokumenterat och gått igenom de tidigare stegen inom lokalanalysen.

Vid prioritering av projekt inom en och samma nämnd ska fyra kluster av utvärderingsnyckeltal användas för att bedöma projektets prioritet. De fyra kluster som finns identifierade är byggnadens skick, överrensstämmelse med framtidsplan och vision, ekonomiska förutsättningar samt en växande befolkning. En modell ska tas fram där dessa kluster presenteras med både ingående nyckeltal och beskrivningar. Denna modell är viktig att harmonisera med behovsanalysen för lokalbehovet, eftersom informationen förväntas tas fram för att sedan följa med projektet inom processen. Att arbeta fram mall och modell för tidig behovsanalys/beskrivning föreslås som ett följduppdrag och utvecklingssteg inom processutvecklingen av lokalförsörjningsprocessen.

Intern prioritering inom nämnden

När nämndernas behov ska prioriteras var och en för sig inom respektive nämnd ska prioriteringen baseras på en sammanvägd bedömning av följande kluster från analysen. Den interna prioriteringen som nämnderna ska göra sammanfattas i fyra kluster:

- Byggnadens skick – byggnadsprioritering
- Överrensstämmelse med Framtidsplan 2050 och Framtidsbild 2050.
- Ekonomiska förutsättningar
- Växande befolkning – volymutökning

Närmare beskrivning av respektive kluster med ingående delar föreslås tas fram genom följduppdrag åt Teknik- och fastighetsnämnden.

Prioriteringsgrunder för investeringar hos Teknik och fastighetsnämnden

Teknik- och fastighetsnämnden har som ansvar att årligen ta fram ett avvägt förslag till lokalförsörjningsplan. I planen ingår bland annat investeringar. Nedanstående text gäller för investeringar.

Lokalförsörjningsplanen antas av kommunstyrelsen och ligger till grund för hantering av lokalförsörjning i budgetprocessen. För att underlätta prioriteringar i budgetprocessen redovisas i lokalförsörjningsplanen nedan prioriteringsgrunder för respektive investeringsprojekt, dvs ett projekt kan redovisas både som en 1:a och en 5:a.

I de fall teknik och fastighetsförvaltningen vid framtagande av lokalförsörjningsplanen behöver prioritera mellan olika förvaltningarnas respektive behov tas förslaget också fram utifrån följande prioritering.

De som är kvalificerade att komma med på investeringslistan är de som har gjort en komplett behovs- och kapacitetsutredning samt konsekvensanalys. För dessa gäller i avtagande ordning:

1. Investeringar som kommer av lagkrav
2. Investeringar som lämpligen görs i ett sammanhang eller samtidigt med punkt 1 och 2.
3. Investeringar med höga alternativkostnader, inkluderar även anpassningar eller renoveringsinvesteringar där alternativen annars är nyetableringar.
4. Investeringar som motiveras främst av stor effekt i att uppfylla Framtidsplan 2050 och dess målsättningar och kommunfullmäktiges övriga beslut.
5. Investeringar som ligger rätt i tiden eller på annat sätt är tidskänsliga, där det finns möjlighet att använda sig av tomställda lokaler för evakuering under byggtid eller andra evakueringsmöjligheter etc.
6. Investeringar med viktig samhällsfunktion, men där det inte finns en färdig ny placering.
7. Övriga investeringar

Om underlaget inte är komplett kan lokalstrateger välja att rangordna behovet så som ”övriga investeringar” fram tills att underlaget är komplett.

Beslut om att prioritera projekt, som redan tagits av kommunfullmäktige före antagandet av detta dokument, går före i prioriteringsordningen.

Lokalförsörjningsplan

Plan för lokalförsörjning beskriver behovet som varje verksamhet har och när i tiden behovet ligger/kan tillgodose/beräknas tillgodose. Planen tas fram årligen och ska synkroniseras med de andra planerna (utbyggnadsplan, bostadsförsörjningsprogram och plan för teknisk infrastruktur). För att dessa ska kunna synkas ska plan för lokalförsörjning som minst omfatta tidsperioden innevarande år, innevarande budgetperiod samt hela nästkommande femårsperiod. Lokalförsörjningsplanen för 2024 föreslås med andra ord innehålla åren 2024-2035.

Lokalförsörjningsplanen beskriver kommunens behov av verksamhetslokaler samt hur planeringen för att tillgodose behoven ser ut. Syftet med lokalförsörjningsplanen är att skapa en tydlig riktning för kommunen och dess verksamheter avseende lokalfrågor. Lokalförsörjningsplanen är uppbyggd utifrån lokaltyp men den ska även innehålla geografisk information. Lokalbehovet och användningen av lokaler är en stor kostnad för kommunen, vilket innebär att de val som kommunen gör påverkar kommunens totala kostnader på ett kraftfullt sätt. Det är viktigt att ha en planering som ger långsiktigt hållbara lösningar samtidigt som kommunens verksamheter ges förutsättningar att bedriva skola, omsorg med mera.

Med lokalförsörjningsplanen som underlag kan planeringen för projektens genomförande ske på ett systematiskt och ordnat sätt, inklusive bedömning i förhållande till marknadens kapacitet och förmåga. Det innebär i sin tur att planen kan vara ett underlag för fortsatt beslutsfattande kring fysisk och ekonomisk planering samt verksamheternas planering. Avsikten med lokalförsörjningsplanen är också att bidra till en långsiktig ekonomisk planering och

investeringsbudgetplanering för innevarande planeringsperiod. Lokalförsörjningsplanen är bedömd utefter realismen för sedvanliga ledtider i hela samhällsbyggnadsprocessen.

Lokalförsörjningsplanen utgör ett konkret underlag för kommande verksamhetsberedning inför nästa Mål och budget för Halmstads kommun.

Lokalförsörjningsplanen ska innehålla:

Alla de behov som samtliga nämnder beslutat om, samt om åtgärdsval har gjorts eller inte, samt vilket val av åtgärd som gjorts. Därutöver men inte exkluderande för utökningar så ska nedanstående finnas med.

- Investeringar; det som ska byggas nytt, paviljongetableringar, de som ska hyras
- Långsiktiga driftskostnader t.ex. hyra
- Kortsiktiga driftskostnader t.ex. rivning och ersättningslokaler under byggnation.
- Beroenden t.ex. om skolan X byggs måste va-projekt Y genomföras.
- Övrig info som kan vara bra att känna till t.ex. om att man behöver göra en stor investering men det inte finns pengar just nu.

Lokalförsörjningsplanen är ett levande dokument som uppdateras, revideras och beslutas varje år. En ny mer omfattande mall för lokalförsörjningsplanen föreslås bli ett följduppdrag till teknik och fastighetsnämnden. Lokalförsörjningsplanen ska gå i linje med kommunens utbyggnadsplan.

Internhyresmodell

För kommunala verksamheter sätts hyresnivå i enlighet med rutin för internhyror.

Kap 5 – Riktvärden och kvalitetskrav

Nedan beskrivs riktvärden och kvalitetskrav som ska användas vid planering av lokaler för kommunala verksamheter. Vid olika tolkningar eller uppfattningar av riktvärden och kvalitetskrav är det viktigt att använda sig av tillsammansskapet och den projektgrupp som arbetar med ett projekt för att lösa utmaningen. Strikta rikt- och gränsvärden har upplevts inte fungera och blir istället då en belastning för framdriften i ett projekt om rikt- och gränsvärdena är suboptimerade.

Det är också mycket viktigt att innan en detaljplan har startat ha utrett vad som är den bästa platsen för en placering utifrån riktvärden och kvalitetskrav.

Riktvärdena utgår från gällande riktlinjer och nationella myndigheters allmänna råd och är framtagna i samråd med förvaltningarna. Genom riktvärdena och kvalitetskraven säkerställs att lokalförsörjningen bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt utifrån resursförbrukning samtidigt som en ändamålsenlig hållbar verksamhet uppnås.

Externa huvudmän omfattas inte fullt ut av dessa riktvärden och kvalitetskrav vid planering av lokaler för verksamhet inom Halmstad kommun utan de utgår även från egna program och

ramverk.

Inomhusyta

Förskola, grundskola och gymnasieskola

Inomhusyta i förskolor ska utgå från Folkhälsomyndighetens rekommendation. Beroende på vilken typ av gymnasieskola får bedömning göras från fall till fall vilken yta som krävs för de praktiska lektionerna. Personalutrymmen, kontor, städutrymmen och tekniska utrymmen (fläktrum, soprum) tillkommer utöver. Dessa ytor projekteras och dimensioneras mot den verksamhet som ska bedrivas i lokalerna.

Vad gäller utformningen av skollokaler, men även andra kommunala lokaler, ska de planeras så att det finns en möjlighet till samutnyttjande och möjlighet att hyra ut till exempel matsal och/eller gymnastiksal eller annan avskärmad del som är anpassad efter skolans storlek, på kvällstid.

Utomhusyta - Friyta

Förskola, grundskola och gymnasieskola

Boverkets riktlinjer ska ligga till grund vid framtagande av utemiljö för förskolor och grundskolor. Tillgång till grönska, skugga och undanskymdhet ska finnas på samtliga förskole-, grundskole- och gymnasieskolgårdar. Bedömningen av storleken på friytan och dess kvalitet ska göras utifrån funktionsprogram och kvalitetsnyckeltal samt med hänsyn tagen till om verksamheten ligger i tätbebyggt området och platsens förutsättningar.

Det ska också framgå om utformningen får stadigvarande påverkan på driftkostnader, till exempel genom att det krävs mer personal eller ökat slitage.

Särskilt boende för äldre

Vad gäller utemiljö för äldreboende ska de ha kvalitéer som främjar de boendes livskvalité.

Buller

Miljöbalken ligger till grund för vilka bullernivåer som är acceptabla. Naturvårdsverket har ihop med Folkhälsomyndigheten tagit fram vägledningar med riktvärden för buller inomhus och utomhus. För skolor finns vägledning med riktvärden för buller på skolgård från väg- och spårtrafik. För bostäder finns vägledning med riktvärden för buller från väg- och spårtrafik vid befintliga bostäder. Dessutom finns vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller som anger riktvärden vid bostäder, förskolor, skolor och vårdlokaler. Gällande riktvärden ska tillämpas. Det är viktigt att utformningen planeras väl och byggnaden i sig själv kan med fördel utgöra ett bullerskydd för gården.

Om bulleråtgärder behövs för att uppnå gällande riktvärden ska platsens förutsättningar styra vilken typ av åtgärd som är lämplig. Gestaltningen av bulleråtgärderna ska även utformas så att tryggheten för området inte blir avsevärt sämre. Eventuella bullerskydd bör där det är lämpligt förses med glaspartier för att både få insyn och en koppling till omgivningen.

Vid bulleråtgärder för befintliga kommunala fastigheter och lokaler såsom skol- och förskolegårdar samt äldreboenden m.fl. ska kommunens Plan för åtgärder av buller 2024-2028 tillämpas.

Luftkvalitet – ventilation

Riktvärden för utomhusluft finns i Luftkvalitetsförordningen (2010:477). Utöver de riktvärden som anges finns nationella miljömål som definierar vilken miljö den svenska politiken ska styra mot. Gällande riktvärden enligt luftkvalitetsförordningen ska tillämpas men kommunens ambitionsnivå är dock att arbeta mot miljömålen.

Riktvärden för inomhusluft finns i Folkhälsomyndighetens allmänna råd om ventilation (FoHMFS 2014:18). Utöver de allmänna råden ska kommunen fortsätta att tillämpa Naturvårdsverket miljömål ”Friskluft” gällande partikelfiltrering samt kommunens tekniska anvisningar för VVS installationer.

Luftkonditionering ska installeras i särskilt boende för äldre, grupp- och servicebostäder och i en förskola per sammanslagningsområde. Vid nybyggnation av förskola ska tilluften kylas vilket innebär att alla rum ha luftkonditionering.

Kapacitet

Vid planering av nya lokaler för kommunal verksamhet bör det planeras för en reservkapacitet i lokalerna om det enligt utbyggnadsplanen finns en tillväxtökning i det aktuella området inom de kommande 15 åren. Avseende kommunala lokaler som har en större del av kommunen som upptagningsområde ska en bedömning från fall till fall göras om de ska planeras för reservkapacitet.

Gällande tillagnings och mottagningskök gäller att tillagningskök med kapacitet som förser ett större kringområde ska vara utgångspunkten. Utbyggnadsplanens utpekade behov för de kommande 15 åren i upptagningsområdet ska anses vara normgivande för dimensioneringen av tillagningsköken.

Klimatanpassning

All ny- om- och tillbyggnation ska anpassas till nuvarande och framtida klimatförändringar i enlighet med kommunens översiktsplan Framtidsplan 2050 och Plan för klimatanpassning.

Klimatanpassningsåtgärder ska dimensioneras minst för beräknade klimatförändringar till år 2100, med havsnivå vid extremväder, beräknat högsta flöde och hundraårsregn. För att säkra översvämning vid skyfall för de fastigheter som inte är påverkade av havet eller vattendrag behöver en höjdsättning på 20 cm utföras där marken sluttar från fastigheten.

Klimatanpassningsåtgärder ska vara multifunktionella och tillföra ett mervärde. Naturen ska användas vid klimatanpassningsåtgärder där det är möjligt för att stärka ekosystemtjänster som dämpar klimatförändringarna. Där det är möjligt ska blå-gröna lösningar väljas som ger mervärden för biologisk mångfald, rekreation och upplevelsevärden.

Vid bedömning av vilka klimatanpassningsåtgärder som behöver vidtas vid om- och tillbyggnad kan vissa byggnader komma att fasas ut tidigare. Detta då klimatanpassningsåtgärderna för att

behålla bygganden inte är ekonomiskt försvarbara utifrån byggnadens livslängd.

Grönska som ger värmedämpning, skugga och skyddar mot ultraviolett strålning ska prioriteras i utemiljöerna vid kommunens verksamheter tex. vid planering av utemiljöer för förskolor ska växtlighet och spännande lekställen i skuggan eftersträvas.

Om möjligt ska befintlig grönska på platsen bevaras och om det saknas eller ej hunnit växa upp bör utemiljön kompletteras med solsegel eller dylikt.

Robusthet och resiliens

Vid planering av lokaler för samhällsviktig verksamhet är det väsentligt att bedöma behovet av att lokalerna är robusta och resilienta. Med robusthet och resiliens avses här samhällets förmåga att stå emot klara av, och kunna återgå efter svåra påfrestningar eller avbrott.

Vilken typ av verksamhet som anses samhällsviktig framgår i risk- och sårbarhetsanalys för Halmstads kommun samt kommunfullmäktiges riktlinje inklusive plan för krisberedskap i Halmstads kommun.

Nivån på robusthet och resiliens skiljer sig även åt beroende på verksamhet, hur lång avbrottstid som är acceptabel samt geografisk placering. Generellt ska dock hänsyn tas vid planering utifrån påverkan av verksamheten vid bortfall av dess kritiska beroenden vilket framgår av ovan nämnda risk- och sårbarhetsanalys samt förvaltningar och bolags egna analysunderlag.

Av central vikt är att bedöma verksamheten utifrån (i) Energiförsörjning (el, värme, kyla) (ii) livsmedelsförsörjning (mat, vatten) (iii) befolkningsskydd (VMA, skyddade utrymmen, trygghetspunkter, lager- och förvaringsutrymmen) (iv) elektroniska kommunikationer (internet, fast- och mobiltelefoni).

Exempel på samhällsviktiga verksamheter där vi redan idag vet att det är väsentligt att perspektiven beaktas är inom kommunal hälso- och sjukvård (äldreboenden, gruppboheter), barnomsorg (förskola och grundskola) samt tillagningskök.

Robust och resiliens lokalbeföring kräver också i vissa fall ett mer allomfattande perspektiv utifrån samhällets behov än enbart själva koncernens behov. Våra lokaler ska vid större händelser även kunna ombesörja stöd för våra invånare och de som vistas i kommunen i den mån de inte klarar sig själva. Exempelvis genom att tillse att vissa lokaler kan fungera som trygghetspunkter, skyddsrum eller skyddade utrymmen.

Säkerhets- och trygghetsenheten vid kommunledningsförvaltningen har det övergripande ansvaret för att leda, samordna och följa upp koncernens säkerhetsarbete och kan fungera som part för dialog inom området vid planering av lokaler. Säkerhets- och trygghetsenheten kan även bistå i frågorna utifrån ett bredare samhällsperspektiv då det även är väsentligt att aspekter som inte ägs av en förvaltning eller ett bolag ändå omhändertas.

Gestaltad livsmiljö

God arkitektur och konstnärlig gestaltning är en viktig del av arbetet med gestaltad livsmiljö som bidrar till att skapa ett hållbart samhälle. För gestaltad livsmiljö ska enprocentregeln användas vilket är en finansieringsprincip som innebär att cirka en procent av investeringsbudget avsätts

för konstnärlig gestaltning, arkitektur etcetera vid ny-, om- och tillbyggnad. Arbetet med enprocentregeln ska komma in tidigt i projekten för att skapa en helhetssyn och för att kunna prioritera/fördela medlen på ett hållbart sätt i både befintlig miljö, i större samhällsbyggnadsprojekt såväl som när en nybyggnation uppförs.

Flexibilitet, effektivitet och långsiktighet

Flexibilitet ska prioriteras vid ny-, om- och tillbyggnader både vad gäller lokaler och utemiljö. Detta för att underlätta vid förändrad verksamhet. Genom flexibilitet skapas en möjlighet till enkel konvertering. Vid ombyggnation och när nya lokaler planeras och produceras ska även hänsyn tas till långsiktig hållbarhet och yt-effektivitet. Investeringar i lokalbeståndet ska endast göras om verksamheten har ett långsiktigt lokalbehov. En nyinvestering ska leda till kvalitetsförbättringar i verksamheten och/eller att verksamhetens och kommunens totala kostnader minskar.

All ny-, om- och tillbyggnation av kommunala lokaler ska ske i enlighet med kommunens projekteringsanvisningar. Vid byggnation ska kommunen öka återbruk och minska avfallsmängder i enlighet med kommunens avfallsplan samt Plan för energi- och klimat. Vad gäller avfallsutrymmen i kommunens lokaler vid nybyggnation ska Rutin för dimensionering av avfallsutrymmen vid nybyggnation i kommunens verksamheter tillämpas.

Material

Utifrån kommunens projekteringsanvisningar ska kommunen bygga sunda hus. För alla kommunens nya lokaler och större om- eller tillbyggnationer av befintliga lokaler ska därmed giftfria material väljas och fokus ska vara på att skapa giftfria miljöer. Detta i enlighet med gällande svenska standarder och normer inom området.

Dagvatten

Dagvattenhantering för kommunala verksamheter ska ske i enlighet med riktlinjer för hållbar dagvattenhantering.

Kulturhistoriska byggnader

Om kommunen äger byggnader som har ett kulturhistoriskt värde ska en extra budget för drift och underhåll för att vårda byggnaderna avsättas.

Tillgänglighet

Den offentliga och kommersiella servicen ska vara tillgänglig för alla. Detta innebär att alla ny-, om- och tillbyggnationer av kommunala lokaler ska utgå ifrån kommunens projekteringsanvisningar samt uppfylla tillgänglighetskraven i Plan- och bygglagen.

Ärende SE-2023/00192

Beslutsinstans: Servicenämnden

Ärendets ursprung: Servicekontoret

Sammanträdesdagar servicenämnden 2024

Serviceförvaltningens förslag till beslut

Servicenämnden beslutar att sammanträda följande datum 2024:

12 februari
18 mars
22 april
20 maj
10 juni
23 september
21 oktober
25 november
16 december

Preliminär tid för sammanträden är klockan 13.00.

23 september är heldag för nämndsmöte och verksamhetsplanering 2024.

Sammanfattning av ärendet

Enligt Reglemente och arbetsform för servicenämnden ska nämnden inför varje nytt verksamhetsår besluta om sammanträdesdagar. Hänsyn har tagits till när kommunfullmäktige och kommunstyrelsen sammanträder.

Servicenämnden fastställer sammanträdesdagar till ett möte per månad, med undantag för januari, juli och augusti.

Ärendets beredning

Servicekontorets stab och ledningsfunktioner har berett ärendet tillsammans med presidiet.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Enligt Reglemente och arbetsform för servicenämnden ska nämnden inför varje nytt verksamhetsår besluta om sammanträdesdagar.

Analys

Analys av förslaget

Sammanträdesdatum föreslås enligt nedan.

12 februari
18 mars
22 april
20 maj
10 juni
23 september
21 oktober
25 november
16 december

Preliminär tid för sammanträden är klockan 13.00.

23 september är heldag för nämndsmöte och verksamhetsplanering 2024.

Hållbarhetsanalys

Bedömningen är att ingen fördjupad hållbarhetsanalys behöver göras, eftersom förslaget inte förväntas medföra några konsekvenser utifrån social, ekonomisk eller miljömässig hållbarhet

Ärendets beslutsgång

Servicenämnden

Information om beslutet

Kommunledningsförvaltningen

Serviceförvaltningen

Carl Westman, förvaltningschef
Christel Rehmark, handläggare, Administrativ chef

Ärende SE-2023/00005

Beslutsinstans: Servicenämnden
Ärendets ursprung: Serviceförvaltningen

Verksamhetsplan inklusive internkontrollplan

Serviceförvaltningens förslag till beslut

Servicenämnden beslutar att anta förslag till Verksamhetsplan för servicenämnden 2024 med sikte på 2029 inklusive internkontrollplan enligt bilaga.

Sammanfattning av ärendet

Varje nämnd ska före 2023-11-30 besluta om verksamhetsplan och internkontrollplan för 2024. Servicenämndens verksamhetsplan har arbetats fram under hösten 2023 i dialog mellan nämnden och serviceförvaltningens ledning. Verksamhetsplanen fokuserar på kommande verksamhetsår men tar sikte fem år framåt i tiden.

Verksamhetsplanering genomförs enligt den kommungemensamma styrningsmodellen på alla organisatoriska nivåer och sker horisontellt och tillitsbaserat.

Nämnden beskriver i sin plan vilka mål de avser arbeta med under kommande verksamhetsår och vad som är viktigt att prioritera framåt.

Ärendets beredning

Ärendets har beretts av servicekontorets stab och verksamhetschefer.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Verksamhetsplanen fokuserar på kommande verksamhetsår men tar sikte fem år framåt i tiden. Verksamhetsplanering genomförs enligt den kommungemensamma styrningsmodellen som omfattar perspektiven målstyrning, kvalitetsstyrning och ekonomistyrning.

Verksamhetsplaneringen görs på alla organisatoriska nivåer och sker horisontellt och tillitsbaserat. Det betyder att varje nivå planerar för sitt grunduppdrag, hur det ska utvecklas och hur resurserna ska fördelas. Det finns en tillit till att varje nivå tar ansvar för det som faller inom deras ansvarsområde. I planeringen sker en dialog mellan nämnd och förvaltning för att skapa samsyn och säkerställa ett helhetsperspektiv.

Enligt kommunallagen 6 kap 6 § gäller att: ”nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig

samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt”.

Med nämndens verksamhetsplan som styrmedel tar förvaltningen fram en egen verksamhetsplan för utförande och hur nämndens mål kan realiseras.

Analys

Analys av förslaget

Verksamhets- och internkontrollplaner ska vara tydliga styrinstrument för servicenämnden och bidra till att nämndens uppdrag enligt reglementet uppfylls.

Hållbarhetsanalys

Någon fördjupad hållbarhetsanalys har inte gjorts. Hänsyn till den sociala, miljömässiga och ekonomiska hållbarheten ska tas i varje beslut och verkställighet kopplat till nämndens verksamhetsplan.

Ärendets beslutsgång

Ärendet tas upp för beslut i servicenämnden.

Beslutsunderlag

1. Verksamhetsplan servicenämnden 2023 med sikte på 2029 inklusive internkontrollplan

Information om beslutet

Servicekontorets ledningsgrupp

Serviceförvaltningen

Carl Westman, förvaltningschef
Christel Rehmark, handläggare, Administrativ chef

Verksamhets-/affärsplan 2024 med sikte på 2029

Servicenämnden

2024

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Grunduppdrag	4
2.1	Struktur/Input	4
2.2	Process/genomförande	5
2.3	Resultat	6
3	Kvalitet	7
3.1	En väl fungerande internserviceprocess	7
3.2	En ändamålsenlig organisation som har kapacitet att lösa framtidens utmaningar	7
3.3	Regelbunden avstämning och dialog kring våra tjänsteleveranser och vidareutveckling i internserviceprocessens mötesforum	8
3.4	En arbetskultur som bidrar till att vi bibehåller och lockar till oss nya medarbetare	8
3.5	Ett systematiskt arbetsmiljöarbete med god kvalitet	8
3.6	Ett aktivt miljöarbete med ständiga förbättringar och minskad miljöbelastning	9
3.7	Nöjda beställare genom tjänsteleveranser med rätt kvalitet och pris som är enkla att följa upp.	9
4	Mål	10
4.1	Vi ska leva upp till vår vision om att vara en förebild för Sveriges offentliga serviceorganisationer	10
4.2	Vi ska utveckla kommunens internserviceprocess	11
4.3	Vi ska särskilt fokusera på att förverkliga Halmstads kommuns digitaliseringsplan.	12
5	Resurser och förutsättningar	14
5.1	Ekonomi nämnder	14
5.2	Personal	15
6	Internkontroll	16
6.1	Medarbetare	16
6.2	Processer och utveckling	16

1 Inledning

Servicekommitténs verksamhetsplan för 2024 utgår i stort från verksamhetsplanen 2023 då inga förändringar av grunduppdraget skett. I planen förtydligar vi vårt ansvar enligt kommunens processbaserade ledningssystem där nämnden ansvarar för stödprocessen Internservice. Vi förtydligar även de leveranser som direkt påverkar de som bor, verkar och vistas i Halmstads kommun.

Det finns behov av att uppdatera några viktiga riktlinjer som är utdaterade. Det handlar om kommunens måltidsriktlinje, fordonsriktlinje samt riktlinjen för service och bemötande. Dessa har stor påverkan på förutsättningarna för nämndens verksamhet och våra kunder.

Målen är desamma som i föregående plan men de är lite mer ambitiösa. Bland annat ser vi likt andra jämförbara kommuner en tydlig trend som visar på fördelar med att organisera fler stödfunktioner under ett tak och lyfter det tydligare än tidigare. I grund och botten handlar det om att öka möjligheterna för beställande nämnder att renodla sin kärnverksamhet. För att klara kompetensutmaningarna som finns inom många av kommunens yrkesgrupper är det viktigt att kunna avlasta beställande nämnder med de arbetsuppgifter som mer effektivt kan lösas av servicekommittén. En än mer samlad organisering ger ökad professionalisering och möjlighet att använda kommunens resurser på ett bättre sätt. Det skapar också bättre förutsättningar för regionalt samarbete kring internservicetjänster.

I internkontrollplanen lyfter vi utmaningarna med sårbar nyckelkompetens samt arbetet med att förbättra IT-säkerheten i kommunen där vi har en viktig roll.

2 Grunduppdrag

2.1 Struktur/Input

Beskrivning

Serviceämnden ansvarar för en förvaltning med totalt cirka 750 medarbetare. Nämndens verksamheter omsätter cirka 800 miljoner kronor per år och är nästintill helt intäktsfinansierade. Grunduppdraget är att tillhandahålla internservicetjänster och kompetens till beställande nämnder och bolag. Genom att man samlar alla stöd- och serviceresurser under en huvudman som sedan alla andra verksamheter nyttjar efter behov, i motsats till att alla verksamheter har stödfunktionerna i sin egen förvaltning eller bolag, kan förvaltningar och bolag i större grad fokusera på sina kärnuppdrag. Uppdrag och omfattning styrs av kommunfullmäktiges reglemente för serviceämnden.

Förvaltningen är organiserad i sex olika verksamheter:

- FM-service arbetar med att skapa funktionella lokaler för kommunens medarbetare. Verksamheten ansvarar för städning, vaktmästeri, internpost, hantverksarbete samt inre och yttre fastighetsskötsel av nästintill alla lokaler som behövs för att driva kommunens verksamheter. I siffror innebär det att det dagligen utförs tjänster i 600 lokaler, det städas en yta på ca.445 000 kvadratmeter motsvarande 57 fotbollsplaner och det utförs fastighetsskötsel på ca 800 000 kvadratmeter.
Här arbetar drygt 300 medarbetare.
- Måltidsservice hanterar årligen drygt 5 miljoner måltider till förskola, skola och gymnasium, catering, äldreomsorg och matdistribution. Av dessa är ungefär 3,5 miljoner luncher. Måltidsservice har drygt 150 kök varav ett 80-tal tillagningskök och ett 70-tal mottagningskök.
Här arbetar knappt 300 medarbetare.
- IT-service samordnar, utvecklar, utbildar, förvaltar och automatiserar kommunen med hjälp av de möjligheter IT och digitalisering skapar. Alla medarbetare, och indirekt alla invånare, i kommunen använder IT-service tjänster som omfattar fler än 35 000 digitala verktyg, 40 000 användarkonton och hundratal IT-system.
Här arbetar ca 70 medarbetare.
- Halmstad direkt, kommunens kontaktcenter, möter dagligen runt 1 000 invånare och hjälper dem med deras ärenden. Det kan gälla allt från felanmälan av en lampa till bygglov eller förbättring av webbplatser och e-tjänster. Halmstad direkt administrerar vidare äldrelägenheter, borgerlig vigsel och är support för Halmstad Stadsnät AB. Verksamheten sköter också kommunens konsument-, budget- och skuldrådgivning.
Här arbetar 40 medarbetare.
- HR-service hanterar lön och förmåner, pensioner och försäkringar och förvaltar, utvecklar, utbildar och sköter supporten i kommunens olika HR-system. Varje månad hanteras mer än 11 000 löner, det svaras på ca 1 800 telefonsamtal och det tas emot cirka 3 500 skriftliga ärenden. Hos HR-service utförs

också kommunens administration av SITHS-kort. Här arbetar 40 medarbetare.

- Kommuntransport hyr ut och administrerar cirka 850 fordon och maskiner till alla kommunens verksamheter och hanterar även kommunens bilpool. Kommuntransport ansvarar även för den samordnade varudistributionen till kommunens verksamheter. Verksamheten bedrivs endast i mindre omfattning i egen regi - service och reparationer av bilar sker på entreprenad sedan 2019. Här arbetar 15 medarbetare.

Till stöd för verksamheterna har förvaltningen tre stödfunktioner:

- Administrativ service som sköter förvaltningens ekonomi och fakturering, centralt process- och kvalitetsarbete samt nämndssekretariat. Här arbetar 12 medarbetare.
- HR-avdelning som ansvarar för förvaltningens HR-processer och kommunikation. Här arbetar 7 medarbetare.
- Stabsfunktion bestående av nyckelkompetenser från de andra verksamheterna som i huvudsak bereder ärenden till nämnden och ledningsgruppen.

Utöver detta ansvarar servicenämnden för kommunens valkansli på uppdrag från valnämnden.

Servicenämndens verksamheter är miljödiplomerade och verkar för att bedriva verksamhet och leverera tjänster på ett miljömässigt- och ekologiskt hållbart sätt.

2.2 Process/genomförande

Beskrivning

Servicenämnden ansvarar för internserviceprocessen i kommunen.

Kommunens nämnder och styrelser har genom den kammungemensamma internserviceöverenskommelsen stor påverkan på servicenämndens totala utbud av service. Servicenämndens verksamheter tar emot och levererar tjänster och produkter som förvaltningar eller bolag beställt. Omfattningen av beställningarna regleras vanligtvis en gång om året och styrs i de flesta fall av volym- eller frekvensförändringar, ibland kvalitetsförändringar. Utförandet kan ske både i egen regi eller via underleverantörer och entreprenader.

Vi kännetecknas av att vi är steget före, är nyfikna och lägger stort fokus på utveckling, digitalisering, effektivisering och automation. Det sker ett löpande förbättringsarbete kring internservicen tillsammans med de beställande nämnderna. Därför kan tjänster eller uppdrag tillkomma eller försvinna. Vi fortsätter att utveckla kommunens internserviceprocess där vi i högre grad kvalitetssäkrar leveranserna av våra tjänster i dialog med beställarna. I en situation med knappa resurser är det viktigt att störst insatser läggs där de ger högst värde för kommunen som helhet.

Merparten av Halmstad direkt och HR-service samt delar av IT-service ingår i Koncerngemensamma system och tjänster. Det innebär att uppdrag, omfattning och prioriteringar styrs i en egen central process där koncernnyttan kommer i första hand. De Koncerngemensamma systemen och tjänsterna är

obligatoriska att använda för förvaltningar och bolag.

Vår goda kultur är grunden som förvaltningens framgång nu och på sikt vilar på.

2.3 Resultat

Beskrivning

Vi levererar konkurrensmässiga interna servicetjänster till rätt kvalitet, i huvudsak inom arbetsplats- och fastighetservice, måltider, IT och digitalisering, fordon och logistik, lön, pension, försäkring och HR system. Dessa tjänster bidrar indirekt förvaltningarnas och bolagens förmåga att klara sina grunduppdrag och nå sina mål.

Vi levererar även direkt service till de som bor, verkar och vistas i Halmstads kommun. Primärt sker det i kontakten med Halmstad direkt, genom vår mat till barn och äldre samt i form av välskötta offentliga lokaler.

3 Kvalitet

3.1 En väl fungerande internserviceprocess

Beskrivning

En fungerande Internserviceprocess innebär att vi har definierade roller och kvalitetssäkrar genom att ha tydliga beskrivningar av kvalitetsnivåer, uppföljning, kostnad samt vad tjänsterna innefattar. Det blir mer systematik, faktabaserad statistik på leveranser och underlag för utveckling i dialog med beställare.

Grunden till att organisera internservice som Halmstads kommun gör är att kunna få ett smartare resursanvändande än om alla hade egna resurser och lägre kostnader för kommunen som helhet.

Vi har idag en varierad mix av verksamhet i egen- eller annans regi. Allt från måltidsservice och FM-service där vi i princip har allt i egen regi till kommuntransport där merparten är utlagt på andra utförare. Vi är positiva till utmaningar och ser gärna att andra aktörer prövar oss. Dessutom gör vi hela tiden jämförelser med andra offentliga serviceverksamheter och den privata marknadens utbud.

Vi vill ha en balans av verksamhet i egen- eller annans regi för att skapa trygghet och flexibilitet. Kompetensmässigt vill vi säkerställa att vi kan leverera de tjänster som efterfrågas på ett professionellt sätt där vi även har utrymme för vidareutveckling och nyutveckling. Det kommer fortfarande finnas möjlighet att göra anpassningar men de bör vara färre än idag och motiverade.

Internserviceprocessen fastställs årligen av processrådet (förvaltningschefsgruppen). Rådet är internserviceprocessens högst beslutande organ.

3.2 En ändamålsenlig organisation som har kapacitet att lösa framtidens utmaningar

Beskrivning

Vi är kommunens samlade internserviceorganisation med ett särskilt ansvar för dem som bor, verkar och vistas i kommunen genom Halmstad direkt, kommunens kontaktcenter. Serviceförvaltningen behöver därför vara en attraktiv arbetsgivare som skapar ett hållbart arbetsliv för våra medarbetare och tar väl vara på den kompetens som finns. För att lyckas med detta är det viktigt att vi kontinuerligt utvecklar och anpassar vår organisation, vårt sätt att jobba och kulturen så att vi är i framkant med arbetsmarknadens förändrade förväntningar på oss som arbetsgivare

För att lösa framtidens utmaningar behöver vi tänka långsiktigt kring resurser, planering av kompetensutveckling och rekrytering. Våra medarbetare ges rätt förutsättningar för ett livslångt lärande utifrån egna önskemål och verksamhetens behov. Vi bygger ihop processer kopplat till kompetensutveckling, feedback, bedömningar och lönerrevision på ett så som främjar ömsesidiga förväntningsavstämningar. Detta främjar psykologisk trygghet och engagemang hos medarbetare och ledare i hela förvaltningen

Genom nätverk och avtal med andra aktörer tillförs spetskompetens som vi har svårt att upprätthålla internt. Rekrytering kan i och med den ökade digitaliseringen göras från ett större geografiskt område. För att utveckla verksamheten på ett effektivt sätt behövs chefer som möjliggör medledarskap och medarbetare som tar ansvar för sig själv och helheten.

3.3 Regelbunden avstämning och dialog kring våra tjänsteleveranser och vidareutveckling i internserviceprocessens mötesforum

Beskrivning

Vi ska, tillsammans med beställare och andra, utveckla och tillhandahålla konkurrenskraftiga tjänster med rätt kvalitet och kostnad.

Med systematisk uppföljning av tjänster får vi ett faktabaserat underlag för vad internservice kostar (budget och utfall) och beställares nöjdhet, Genom dialog mellan beställare och utförare förbättrar och utvecklar vi internserviceprocessen i ett långsiktigt samarbete. Det bidrar till att uppfylla våra gemensamma åtaganden med klimatsmarta lösningar och hållbar tillväxt över tid.

3.4 En arbetskultur som bidrar till att vi bibehåller och lockar till oss nya medarbetare

Beskrivning

Detta är Vår goda kultur på serviceförvaltningen.

- Vi tänker nytt
- Vi lär oss hela tiden
- Vi jobbar tillsammans
- Vi ger ett gott bemötande

Vår goda kultur är kittet som binder oss samman, som lägger grunden för gott samarbete och trygghet, som plockar upp oss när det blåser motvind och som sätter ett leende på läpparna när vi berättar för familj och vänner om vår arbetsplats. I arbetet med att behålla och rekrytera medarbetare finns inget som påverkar mer än en attraktiv kultur.

3.5 Ett systematiskt arbetsmiljöarbete med god kvalitet

Beskrivning

En god arbetsmiljö är en avgörande del i att skapa attraktiva arbeten och arbetsplatser. Vi ligger i framkant med den fysiska arbetsmiljön, bl.a. genom att använda teknik och digitalisering för att främja en god, säker och effektiv arbetsmiljö. Vi arbetar aktivt med den psykosociala- och organisatoriska arbetsmiljön där våra främsta verktyg i detta arbete är den kontinuerliga utvecklingen och anpassningen av vår organisation samt vårt förvaltningsgemensamma arbete med vår goda kultur.

3.6 Ett aktivt miljöarbete med ständiga förbättringar och minskad miljöbelastning

Beskrivning

Vi arbetar systematiskt med vårt miljöarbete och är diplomerade enligt Svensk Miljöbas. Miljöledningssystemet, med rutiner och processer för hantering av miljöpåverkande aspekter, gäller hela serviceförvaltningen. Systemet skapar förutsättningar för ständiga förbättringar och minskad miljöbelastning.

3.7 Nöjda beställare genom tjänsteleveranser med rätt kvalitet och pris som är enkla att följa upp.

Beskrivning

Vårt mål är att leverera så mycket service som möjligt inom ramen för de budgetar som beställande nämnder har avsatt. Internserviceprocessen ska bidra till en bättre ekonomi för kommunen som helhet då det finns ett gemensamt ansvar för internservicen, en stor transparens kring tjänsternas innehåll och kostnader samt ett tillhörande systematiskt arbetssätt för att hantera budget och uppföljning. Det faktum att våra beställande förvaltningar är delaktiga i utvecklingen av tjänsterna och kan följa upp de ekonomiska effekterna är en viktig del i att säkerställa kvalitén.

Genom mätningar får vi även en uppfattning om hur väl de som bor, verkar och vistas i kommunen är nöjda med kommunal service och bemötande. Synpunkter och förbättringsförslag bidrar till vidareutveckling av internservicen och kommunkoncernens olika grunduppdrag.

Halmstad direkt följer upp nöjdhet och svarstider på ärenden, redovisar till förvaltningar och bolag där det finns utvecklingsmöjligheter.

Måltidsservice följer upp nöjdhet i skolor och äldreomsorg.

FM-service följer upp städning och fastighetsskötsel i våra offentliga lokaler.

4 Mål

4.1 Vi ska leva upp till vår vision om att vara en förebild för Sveriges offentliga serviceorganisationer

Kopplad till

Resultat

Nuläge

I stort och i jämförelse med andra kommuner är vi en etablerad (30 år) och välfungerande internserviceorganisation. Inom flera områden ligger vi långt framme, inom andra finns det utvecklingspotential. Vi har mycket att bidra med i nationella nätverk och får ofta studiebesök eller ombuds föredra om våra lösningar. På senare år har vi fått eller varit nominerade till flera branschpriser.

Vi lägger stort fokus på arbetskulturen för våra kunder ska få bra service och ett gott bemötande i kontakterna med oss. En god kultur är en framgångsfaktor för att attrahera och utveckla kompetenta medarbetare.

Resurser och hinder

Resurser

Vi har välfungerande konkurrenskraftiga verksamheter som i många fall ligger långt framme inom sin nisch sett till Halmstads förutsättningar i jämförelse med andra kommuner, offentliga verksamheter och privata aktörer. Kompetenta, lojala och flexibla medarbetare och chefer är vår största tillgång för att behålla vår position.

På Torsgatan finns kommunens första helt aktivitetsbaserade kontor som rönt stor uppmärksamhet från andra verksamheter, såväl internt som externt. Bland externa parter är det allt från andra offentliga verksamheter runt om i landet men även privata företag. Det tuffa ekonomiska läget har fått många att i högre grad få upp ögonen för slöseriet med tomma kontor när man numera i allt högre grad kan hybridjobba mer flexibelt.

Hinder

För att nå önskat läge krävs att en del förutsättningar finns på plats. Det kan handla om politiska delar (exempelvis inom regionalt samarbete), komplexitet kring integration av verksamheter, juridiska utmaningar och ekonomiska förutsättningar.

För att vi ska kunna vara en förebild för Sveriges offentliga serviceorganisationer behövs bättre förutsättningar för att synas. Idag syns vi delvis via publika plattformar som LinkedIn och DelaDigitalt, samt olika forum och nätverk där vi ingår. Halmstads kommun har dock ingen extern plats där vi kan synliggöra vårt arbete, så som det görs i till exempel Helsingborgs stad, Sundsvalls kommun eller Region Halland. Kommunen behöver digitala arenor där utvecklingsarbetet kan synliggöras, där vi kan lyfta

goda exempel, dela med oss till andra inom offentlig sektor, samt öka transparensen mot kommuninvånare och företag.

Önskat läge/effekter

Vi ska våga prova nya vägar och metoder utan att vara dumdrigt våghalsiga. Vi ska pusha varandra med omsorg och stort hjärta. Vi ska ha nöjda beställare och engagerade och nöjda medarbetare. Vi vill kännetecknas som en bra och attraktiv arbetsgivare som relevanta kandidater föredrar framför andra.

Vi vill optimera och förfinas organiseringen av kommunens interna service så att den möjliggör fortsatt utveckling och ett regionalt ansvar genom samverkan med andra offentliga aktörer och kommuner. I våra nätverk med andra större kommuner i landet ser vi att man än mer samlar alla stödfunktioner inom en förvaltning för ökade synergier och en enda part som nyttjande förvaltningar och bolag behöver vända sig till. Vi är redan förberedda och på lite kortare sikt borde man kunna införliva ekonomi-, upphandlings-, rekryterings- och bemanningsfunktioner i förvaltningen. Då vi redan hanterar IT, matservering, lokalvård, fastighetsskötsel, reception och husvärdar, fordon, post och varuleveranser i lokalerna ser vi på lite längre sikt även fördelar med att införliva fastighetsförvaltning och drift. Med en sån organisering får förvaltningarna optimala förutsättningar då vi kan erbjuda helhetslösningar för såväl lokalerna som all service i dem. Utöver ovanstående kan man även undersöka förutsättningarna för att införliva exempelvis nämndsadministration, arkiv och juridikstöd.

Vårt goda arbete ska uppmärksammas mer medialt och märkas i de nätverk som vi deltar i. Vi vill aktivt jobba med tävlingar och att vinna priser inom områden där vi är starka.

4.2 Vi ska utveckla kommunens internserviceprocess

Kopplad till

Process/genomförande

Nuläge

Huvudprocessen är definierad och dokumenterad i ledningssystemet. Det pågår ett arbete med att kartlägga delprocesser och få in all dokumentation i det nya dokumenthanteringssystemet.

Grundläggande uppföljning av ekonomi (budget och utfall) och kvalitet (beställares nöjdhet) i sin helhet är på plats i en särskild modul i kommunens planerings- och uppföljningssystem.

Mötesforum med beställande förvaltningar är på plats och nu förbättrar vi rutinerna kring dessa.

Internservicekatalogen med tjänster och priser är på plats på intranätet. Det kvarstår en hel del utveckling på baksidan för att få till förenklade flöden internt.

Resurser och hinder

Resurser

Internservice är en fungerande och välförankrad process i kommun- och förvaltningsledning.

Strukturerad dialog under året sker mellan beställare och utförare i olika mötesforum. Dialogerna ger

goda förutsättningar för kvalitetssäkrad uppföljning och vidareutveckling av tjänsteleveranser.

Internserviceprocessen är en del av det kommungemensamma ledningssystemet som en definierad stödprocess.

..

Hinder

Det finns fortsatt utmaningar med kommunikationen inom de större förvaltningarna till exempel vid inhämtning av fakta till uppföljningen av tjänsteleveranser. Hur man samlar information om upplevd kvalitet och nöjdhet in är ännu inte definierat. Även spridning av information kring internserviceprocessen går långsamt.

Kommunens budgetprocess och andra beroendeprocesser som inte är synkade och orsakar obalans i arbetet med framtagning av nya förvaltningsöverenskommelser.

Några av kommunens riktlinjer behöver ses över under mandatperioden. Det handlar primärt om kommunens måltidsriktlinje, fordonsriktlinje samt riktlinjen för service- och bemötande. Dessa är i nuläget inte ändamålsenliga då de har flera år på nacken och förutsättningarna ändrats mycket de senaste åren.

Förvaltningarna upplever fortfarande oklarheter kring vilket ansvar som teknik- och fastighetsförvaltningen respektive serviceförvaltningen har kring lokaler och servicetjänsterna som erbjuds i dem. Det kan vara en god idé att framöver utreda organisation och ansvar för att förenkla för hyresgästerna och dra nytta synergier med övriga servicefunktioner. Utan att föregå en sådan utredning tror vi att ur ett kundperspektiv borde en samlad leverantör av lokaler och service vara den bästa lösningen.

Önskat läge/effekter

Att internserviceprocessen blir komplett och fullt implementerad i kommunkoncernen.

Att internserviceprocessen kommuniceras bättre med tillhörande utbildningsinsatser, särskilt fokus på stora förvaltningar.

Att internservicekatalogen har systemstöd för beställning, debitering och uppföljning av tjänster.

4.3 Vi ska särskilt fokusera på att förverkliga Halmstads kommuns digitaliseringsplan.

Kopplad till

Process/genomförande

Nuläge

Kommunens digitaliseringsarbete handlar om att förenkla och förbättra servicen för de som bor, verkar och vistas i kommunen samt att arbeta smartare och mer effektivt. Därmed är det av stor betydelse att arbetet blir en naturlig del i verksamhetsstyrningen. Att kommunkoncernen arbetar tillsammans med frågorna är en framgångsfaktor. Digitalt kompetenta och trygga människor har möjlighet att driva innovation där målmedveten ledning och infrastruktur är viktiga förutsättningar.

Nämnder och bolagsstyrelser ska följa digitaliseringsplanen och förhålla sig till den i sin verksamhetsplanering och ansvara för att den egna verksamheten bedrivs enligt Halmstads kommuns digitaliseringsplan. Förvaltnings- och bolagschefer ansvarar gentemot nämnd, respektive styrelse för beredning och verkställighet av digitaliseringsplan till förvaltningens och bolagets verksamhet, ekonomi och personal. Förvaltnings- och bolagschefers ansvar innebär att i sitt uppdrag verkställa Halmstads kommuns digitaliseringsplan.

Resurser och hinder

Resurser

Servicekommitténs verksamheter har en god bas att stå på och jobbar i olika omfattning med digitalisering. IT-service och HR-service är särskilt berörda och viktiga resurser de kommande åren då det sker stora förändringar i kommunkoncernens IT-miljö. Merparten av kommunens HR-system ska bytas ut fram till 2027 för att ge bättre stöd och möjliggöra en högre grad av automation. Digitalisering och nya arbetssätt har och kommer ha fortsatt hög prioritet i verksamheten.

...

Hinder

Ett flertal områden har identifierats som behöver hanteras för att nå långt inom digitaliseringen i kommunkoncernen som helhet. Det handlar exempelvis om en koncerngemensam IT-infrastruktur, hantering av identitet och åtkomst, informationsklassning, masterdata, omfattande lagstiftning kring informationssäkerhet, osmidig struktur i ekonomisystemet med mera. Samtliga områden är komplexa och kräver tid och resurser.

Kommunens ledningssystem med tillhörande processer är under införande och kommer stödja utvecklingen men även där krävs tid och resurser. En av utmaningarna är att hitta rätt nivå så att man får till nytta men inte överarbetar och detaljstyr.

Önskat läge/effekter

Halmstads kommun ska vara en smart kommun där digitala verktyg används för att förbättra livskvaliteten hos invånarna och effektivisera Halmstads funktioner ur ett hållbart och långsiktigt perspektiv.

Digitaliseringsarbetet syftar till att förenkla och förbättra servicen för de som bor, besöker och verkar i Halmstad och riktar sig mot verksamheternas förnyelsearbete.

Det finns en förväntan att digitaliseringssatsningarna ska generera en stor vinning för Halmstads kommun, och på sikt bidra till att lösa de ekonomiska utmaningar som kommunen står inför. Det finns redan flera goda exempel på framgångsrika digitaliseringsinitiativ, men för att nå hela vägen krävs ett stort omställningsarbete. Det handlar både om ekonomiska investeringar i IT och digital infrastruktur samt förändringsledning, behov av ny kompetens och nya sätt att arbeta. Det fordras att kommunen tar ett helhetsgrepp där kommunens samlade resurser gemensamt ska skapa största möjliga nytta.

5 Resurser och förutsättningar

5.1 Ekonomi nämnder

	Utfall 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Anslagsområdets intäkter	715 276	790 453	825 839	847 679	868 037	882 886	899 762	899 762
Lönekostnader	-367 958	-384 001	-399 918	-403 375	-419 776	-423 730	-434 291	-434 291
Lokalkostnader	-38 472	-34 527	-39 940	-40 923	-41 952	-42 985	-44 055	-44 055
Kapitalkostnader	-47 519	-51 732	-59 193	-67 499	-69 206	-68 514	-67 391	-67 391
Övriga kostnader	-299 963	-324 565	-338 597	-341 290	-348 510	-352 664	-358 833	-358 833
Anslagsområdets kostnader	-753 912	-794 824	-837 648	-853 087	-879 445	-887 893	-904 570	-904 570
Resultat/netto kostnader/ram	-38 636	-4 371	-11 808	-5 408	-11 408	-5 008	-4 808	-4 808

5.1.1 Driftsförändring

Driftsförändringar/investeringar	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Utfall 2027	Utfall 2028	Utfall 2029
- Ramförändring	7 437tkr	1 037tkr	7 037tkr	637tkr	437tkr	437tkr
Effektivisering och kostnadsreduktion enligt planeringsdirektiv	200tkr	400tkr	600tkr	800tkr	1 000tkr	1 000tkr
Justering av 2017 års effektiviseringsprojekt (KT) - genomfört	-500tkr	-500tkr	-500tkr	-500tkr	-500tkr	-500tkr
Ökade PO-kostnader	-937tkr	-937tkr	-937tkr	-937tkr	-937tkr	-937tkr
Ökat anslag pga valår	-6 200tkr	0tkr	-6 200tkr	0tkr	0tkr	0tkr

Förklarande text

5.1.2 Investeringar

Driftsförändringar/investeringar	Utfall 2024	Utfall 2025	Utfall 2026	Utfall 2027	Utfall 2028	Utfall 2029
Måltid: Investeringsmedel för lösöre i kök och servering vid nybyggnation	-700tkr	-600tkr	-700tkr	-700tkr	-700tkr	-700tkr
Måltid: Maskiner och utrustning för befintliga kök	-2 000tkr	-2 000tkr	-3 000tkr	-3 000tkr	-3 000tkr	-3 000tkr
FM: Investering för maskiner för FM-service verksamhet	-900tkr	-900tkr	-900tkr	-900tkr	-900tkr	-900tkr
IT-investeringar	-60 000tkr	-60 000tkr	-60 000tkr	-60 000tkr	-60 000tkr	-60 000tkr
SK: Årlig investeringsram för oförutsedda investeringsbehov	-3 000tkr	-3 000tkr	-3 000tkr	-3 000tkr	-3 000tkr	-3 000tkr
Kommuntransport investeringar	-7 000tkr	-7 000tkr	-7 000tkr	-7 000tkr	-7 000tkr	-7 000tkr

5.2 Personal

5.2.1 Personalnyckeltal

HR-kategori	HR-nyckeltal
Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro	Total sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%)
	Summa tid med långtidsjukfrånvaro - mer än 60 dagar (%)
	Summa sjukfrånvarotid - 29 år och yngre (%)
	Summa sjukfrånvarotid - 30-49 år (%)
	Summa sjukfrånvarotid - 50 år och äldre (%)

6 Internkontroll

6.1 Medarbetare

6.1.1 Sårbar nyckelkompetens

Beskrivning

Tillgången till nyckelkompetenser har minskat sedan länge och trenden ser ut att hålla i sig. Vi måste tills att vi får bra förutsättningar för att identifiera, behålla, utveckla och rekrytera till nyckelpositioner. Risk att överbelasta befintliga specialister.

6.2 Processer och utveckling

6.2.1 Förbättra IT-säkerheten

Beskrivning

Kraven på ökad säkerhet har ökat, i synnerhet mot bakgrund av det mer oroliga läget i världen och Europa. Det påverkar inte minst IT-säkerheten som omfattar många delar. Vi behöver identifiera, prioritera och förbättra IT-säkerheten i kommunen som helhet. Serviceförvaltningens verksamheter berörs i olika grad, IT-service och HR-service mest.

Titel	Sysselsättningsgrad	Datum	Anmälan till nämnd
Kommunvägledare	100	2023-10-01	November
Kommunvägledare	100	2023-10-01	November
Kock	100	2023-10-02	November
Kock	100	2023-10-02	November
Kock	100	2023-10-02	November